

Kwa taŋa zliya tsasli Pəl kaa ka Kwərintə Kwəma dza ghwəmməə gha sənataa dzəkən zliya na

Ghala pətsaa tsasli Pəl zliya nay, ghəci tə hidfi ka Efesə nza na. Ghala vəghwə tsa vay, məlmə Kwərintə na sa niy nza dikə na tə hidfi ka Gərekə. Tərəŋw nza gəna va mbəzli mbəba, ka zhəghə dəvə tə hidfi ka Rəm lə ni tə hidfi ka Azəyəy, dzəvəri mbə məlmə va ka ghəshiy taŋə. Tərəŋw mbəzli mbəba niy məməni ghwərghwər ki, zhini mba'a ghəshi niy nəwvə ta mbəri tsa mbəzli ghəngħən ghəngħən.

Dza Pəl ki, mba'a tsəhəy mbə məlmə ka Kwərintə va, ghəci mbə wə kwa baka wə ci. Aa hiy mbə məlmə va tir mən lə dəghəsə, ndəkwə ta mən̄ti piya bakə, mba'a gəzanshi kwəma Yesəw Kəristəw kaa mbəzli mbəba. A ghwəy dza kəsay nəwər tsa va mbə zliya ka kwal Yesəw vəh 18. Ma sa dzay Pəl ki na, mba'a shiy ghəngħən ghəngħən ghati səsə məhərli mbəzliy nəw Yesəw mbə məlmə va, mba'a favə.

A Pəl tsasləhwə zliyahi ghəngħən ghəngħən fadə kaa ka Kwərintə: Ma kwa taŋa zliya gha naa tsasli na tsəhəta nava va ghwəmmə ghwəmə shi ndatsə niw, a zata. Kar Pəl gəzə kwəmaa dzəkən zliya va mbə 1 Kwərintə 5:9-13. Ma kwa baka zliya ciy, a nava tsəhəta va ghwəmmə. Ghənzə na zliya har ghwəmmə naa «Kwa taŋa

zliya tsaslanaghə Pəl kaa mbəzli mbə məlmə Kwərintə».

Ma kwəma tsasli Pəl zliya na tiy, kwəma bakə na. Kwa taŋa kwəmay, dzəkən kwəma favə na vaa dzəkən shi, kwa bakay, ta zləbanshi kwəmaa dzəkən kwəmaa səti shi mba'a ghəshi niy tsaslanaghə zliya kaa Pəl, ta dəw dzəkən.

Avanay njasa nəwva kwəma mbə zliya na:

Vəh 1:1-9 Pəl səkwə ka Kwərintə, ka mananta 'wəsa kaa Hyala ta kwəma shi.

Vəh 1:10 pa' tə vəh 4:1-21 Pəl gəzə kaa ka Kwərintə a ghəshi zlay tihəva kwa jipə shi.

Vəh 5 Pəl gəzanshi zləba ma kwəma rəfa rəfa na kwa jipə shi.

Vəh 6:1-11 Pəl gəzanshi zlay bə kwəma kwa jipə shi, ta dza ta sləka kwa kwəma mbəzliy nəw ma Yesəw.

Vəh 6:12-20 Kwəmaa fə shəndəkəə dzəti Ndə sləkəpə dī na mbəzliy nəw Yesəw mənī lə vəgha shi.

Vəh 7 Kwəmaa dzəkən bəva lə bəva ma.

Vəh 8:1 pa' tə vəh 11:1 Dzəkən sləkə tsa sləkə ka nəw Yesəw ghən tsa shi.

Vəh 11:2-34 Njasa təbə mbəzliy nəw Yesəw mənī mbə jakəva tsa shi.

Vəh 12 pa' tə vəh 14 Gəzə kwəmaa dzəkən bərci bəpə Safə tsa Hyala ta mənī shiy ghəngəhən ghəngəhən.

Vəh 15 Dzəkən zhakati tsa mbəzli mbə mətī.

Vəh 16 Kwa kərnī gəzə kwəma Pəl, mba'a səkwə tsa səkwə shi Pəl.

Səkwəpə tsa Pəl

¹ Yën tsasli na zliya na, yën yën Pël, ntsa harvë Hyala ta nza ka ndë kwal tsa Yesëw *Këristëw. Sa tëbanati na tsëgha, va tsëgha harvëra na. Ghëy lë zëmëmmë Sësëten tsasli na.

² Kaa ngëjwëy ghwëy mbëzli Hyala nëw Yesëw mbë mëlme ka Kwërintë gwanajwëy tsasli ghëy zliya na, ngëjwëy ghwëy mbëzli mënti Yesëw Këristëw ka mbëzli Hyala. Ghënzë harajwëy na ta nza ghwëy ka shi nzë. Mbëzliy tsëfëkwë kwa kwëma Yesëw Këristëw gwanashi ya pa' kwëmafa na ghëshiy, ghënzë harashi na ta nza ghëshi ka shi nzë kwërakwë. Ndë slëkëshi na Yesëw Këristëw, Ndë slëkëmmë ghëci kwërakwë.

³ Mëntëjwëy wëzë hwër tsa nzë Dëmmë Hyala, ghëshi lë Ndë slëkëmmë Yesëw Këristëw, mba'a ghëshi ndajwëy zërkë mbë nzëy tsa ghwëy.

*Shi wëzë ni kwëmavë mbëzli ka Kwërintë të mbërkë Yesëw *Këristëw*

⁴ Yën yën Pël kiy, war mbë mananta 'wësa nzee ya hwëmba kaa Hyala të mbërkë kwëma ghwëy. Sa nzana, mba'a mëntëjwëy wëzë hwër tsa nzë mbë jakëva tsa ghwëy lë Yesëw Këristëw.

⁵ Mbë jakëva tsa ghwëy li kiy, dzëghwa Hyala mba'a ndajwëy ya nimafa shi wëzë ni kwa kwal tsa nzë gwanashi. Dzëghwa tërëjw ghwëy sënata kwëma, mba'a ghwëy mbay gëzë kwëma kaa mbëzli wëzë wëzë.

⁶ Ma mënta kwëma va tsëghay, sa nzana, ghala pëtsaa niy gëzajwëy ghëy kwëma Këristëwëy,

mba'a ghwøy zləbavə wəzə wəzə, lə nəfə kwətiŋ.

⁷ Va tsəgha na kiy, sə tifa mba'a ghwøy tərhay mbə shi bə Hyala kaa mbəzli na na ghwøy ghwøy mbəzliy ndəghə vici dza Ndə sləkəmmə Yesəw Kəristəw təzli tiw.

⁸ Ghəci ghəci Yesəw də'wə ghən tsa ci dza naa kəətiŋwəy, ta mbə ghwøy garəŋwəy lə bərçi, pa' tə kwa kərnı vəghwə. Vantaa fəti dzaa nza dzar kwa kabaka ghwøy fəca dza Ndə sləkəmmə Yesəw Kəristəw zhəghəvaa səəkə.

⁹ Na Hyalaa harvəŋwəy va ta nza ghwøy jakəjakə lə Zəghwə nzə Yesəw Kəristəw Ndə sləkəmməy, gəzə kwəma bakə bakə na kwa miy tsa nzəw! Ya namaɓa na kwəma gəzəkə nay, war tsəgha dza naa nza.

Tihəva tsa kwa jipə mbəzliy nəw Yesəw mbə məlmə Kwërintë

¹⁰ A ngwarməhira, a cə'wəŋwəy ya lə slən tsa Ndə sləkəmmə Yesəw *Kəristəw, a ghwøy yəməti miy tsa ghwøy gwanaŋwəy ka sa kwətiŋ tsa. Ka tihəva ghwøy kwa jipə ghwøy ma. Jakətim ghən tsa ghwøy wəzə wəzə, a kwəma mbə nefer ghwøy nza ka sa kwətiŋ na, tsəgha məhərli ghwøy dıba.

¹¹ Va wa gəzee kwəma va tsəghay ngwarməhiray, sa nzana mba'a nihwəti mbəzli kəghi tsa zhaməmmə Kəlawe tsəhəshi tikə,

mba'a ghëshi gëzara, ghwëyëy, mbë hëërëva nza ghwëy kwa jipë ghwëy, kë ghëshi.

¹² Ma tihëva tsa kwa jipë ghwëy va gëzë yay, avanay: Ya wa ndë mbë ghwëyëy, lë na ci gëzë kwëma na kwëtiy: «Pël nëwëe» kë tsahwëti, ma kë tsahwëti na: «Apëlësë nëwëe nëe!» kë. Ma kë tsahwëti bë na: «Piyer nëwëe!» kë. Ma kë tsahwëti di bë na: «Na neyey, Këristëw nëwëe nëe!» kë.

¹³ Əy, kwëma zhini ghwëy tihëvëri Këristëw kia? Yën yën Pël na sa danwavëgha mëndi vëgha tsëm të mbërkë jikir tsa ghwëy shëkëna? Naa lë slën tsa Pël niy mëntënwëy mëndi *batem na pën? A ghwëy sënay kwëmëe mbë kwëma vaw pë ghwëy nanzë bëy?

¹⁴ 'Wësä në ya kaa Hyala, sa nzana kala mënëhwë batemëe kaa ndë mbë ghwëy, dzëghwakën kar Kërispësë ghëshi lë Gayësë.

¹⁵ Ya gar gëzë ndë nza mbë ghwëy na: «*Batem tsa mëntëra Pël vay, lë slën tsa ci mëntëra na» kë.

¹⁶ Eh! Yi sham ki, e zëzëvë tsahwëti ntsa mënëhwëe batem kaa ngëci. E mënëhwë kaa Sëtefanësë ghëshi lë mbëzli këghi tsa ci difa sham. Sënivëe yën zhiniy mënëhwë batem kaa tsahwëti dzëghwakën mbëzli va difa kiw.

¹⁷ Sa nzanay, ghwënara Yesëw Këristëw ta dza ta mananshi batem kaa mbëzliw. Ta gëzë Yëwën kwëma wëzë na kaa mbëzli ghwënara na. Ma

1:12 1:12 3:4; Apëlësë: 3:5-6, 22; 4:6; 16:12; SlëniKY 18:24; 19:1; Piyer: 1Kwër 3:22; 9:5; 15:5; Gal 2:9, 11-14; 2Kwër 10:7 **1:14** 1:14 Kirispësë: SlëniKY 18:8; Gayësë: Rm 16:23-24 **1:16 1:16** Stefanësë: 16:15

yən mbə gəzə kwəma va ƒa na, ka gəzee lə sənata kwəma mbə ghən ndə ngəriw. Va way, vantaa məti mətiy Yesəw va vəgha tsəm mənta ka kwəma gəmta na.

Bərçi Hyala, lə sənata kwəma nzə

¹⁸ Mba'a kə məndiy gəzə kwəmaa dzəkən məti *Kəristəw va vəgha tsəməy, nja kwəma kama ghən ti, ka naa pəzli va mbəzliy dza ta zashi. Ma na ghwəmmə, ghwəmmə shi nza Hyala mbə mbəlimməy, a ghwəmmə sənay, lə bərçi Hyala na mbə kwəma məti Kəristəw vəgha tsəm, pə ghwəmmə.

¹⁹ Ava war tsəgha gəzəkə Hyala mbə Zliya nzə kwərakwə, ma kəy:

«Ta zamti sənata kwəma mbə ghən mbəzliy sənata kwəma dzee.

Zhini mba'ee ƒanti məhərli mbə ghən ka məhərli!» kə.

²⁰ Tsəgha kə kiy, kwəma dza ka sənata kwəma tikə tə hidiy kəray lə sənata kwəma shi va kia? Ya ka ƒənipə kwəma na tsahwəti pətsa dza ghəshiy kəray ti tifa na? Ya mbəzli nja mbəzliy ngəngərə ghəpə vaa dzəkən shi tikə tə hidī na, nahwəti kwəma dza ghəshiy ghakə tifa na? Tifa teepəw! Na Hyalay, a cikəvəri, ma na sənata kwəma mbəzli tikə tə hidiy, kwəma kama ghən ti na, kə.

²¹ A Hyala mənti shiy lə sənata kwəma nzə, ka nashi mbəzli tikə tə hidī. Ma ghəshi lə na shi

1:18 1:18 Rm 1:16; 2Kwər 4:3 **1:19 1:19-20** 3:18-20; Mt 11:25; Rm 1:22 **1:19 1:19** Ezay 29:14; Zhəwbə 12:13, 17; Ezay 19:12-14; 44:25 **1:21 1:21** Rm 1:19-20

va sënata kwëma na, kala bëti shi mënti Hyala va ghëshi nja shiy. Va tsëgha bëti ghëshi kwëma gëzë ghëy na nja kwëma kama ghën ti. Ma na Hyala nanzë kiy, lë kwëma bëti mbëzli va nja kwëma kama ghën ti tarëkë na mbëli mbëzliy banavë nefer shi.

²² Mbëzli *ka Zhëwifëy, war ghëy nashi shi madanja madanja ni dza ghëy bëti kwëma va ka kwëma katan na, kë ghëshi. Ma ka Gërekë nashi na, war ghëy sënanti kwëma va lë na ghëy sënata kwëma, kë ghëshi.

²³ Ma na na ghëy na ghëy kiy, kwëmaa dzëkën Këristëw tsa danwawëgha mëndi vëgha tsëm na sa gëzë ghëy kaa mbëzli. Dzëghwa ka Zhëwifë nashi ki na, mba'a ghëshi bëti njasa ngëfishim dzëmbë nahwëti kwëma gëmgëm na. Ma hwëlfë *mbëzliy kamaa ka Zhëwifë na, nja kwëma kama ghën ti, ghëshi bëti.

²⁴ Ma va mbëzli tëravë Hyala ta nza ghëshi ka shi nza, ya ka Zhëwifë na ghëshi, ya mbëzliy kamaa ka Zhëwifë ghëshiy, a ghëshi sënay, mbë ci bërci Hyala, lë sënata kwëma Hyala na Yesëw sëvëri, kë ghëshi.

²⁵ Ma na shi mënti Hyala va nighëshi mbëzli nja shi kama ghën ti shiy, a ghëshi tanjëti sënata kwëma ndë ngëri. Ya ë nighëti mbëzli Hyala nja kwa daw bërci difay, a bërci Hyala va daw ni tanjëti bërci va ndë ngëri.

²⁶ A ngwarmëhira, nighët看 di. Sënzënvay, ghwëy gwananwëy, ghwëy mbëzli tëravë Hyala

1:22 1:22 Mt 12:38; Zhj 4:48; SlëniKY 17:18, 32 **1:23 1:23** 2:14; Gal 3:1; 5:11 **1:24 1:24** 1:18; 2:5; Kwël 2:3 **1:25 1:25** 2Kwër 13:4 **1:26 1:26** Zhj 7:48

va na, mbëzli njaa shi nza ghwëy tay? Daŋ na ka sënata kwëma, dzar kwa sënata kwëma mbëzli tikë të hidfi mbë ghwëy nay ghwëy ta na? Daŋ na hwëlfë ka hidfi mbë ghwëy nashi ghwëy na? Daŋ na mbëzli dibëdibë ni va mbëzli tikë të hidfi mbë ghwëy na?

²⁷ Ma Hyala nanzë kiy, mbëzli zhëghëti mbëzli tikë va të hidfi nja mbëzliy sënata ma kwëmaa tëravë na ta nza ghëshi ka mbëzli nzë. War ta mbë ghënzëë pakën ha'wë kën ka sënata kwëma. Mbëzli daw daw bërci ni va mbëzli tikë të hidfiy tëravë na, ta mbë ghënzëë pakën ha'wë kën ka bërci.

²⁸ Mbëzli gëmshi ni sëna mëndiy dzëkën shi, ka ndërëshi tikë të hidfiy, ghëshi na shi tëravë Hyala ta nza ghëshi ka mbëzli nzë. War ta mbë ghënzëë sawavëri mbëzli dibëdibë ni tikë të hidfi mënti Hyala kwëma va tsëgha.

²⁹ Ma ghalaba kiy, ndë tifa ya kwëtij dzaa mbay këli ghën tsa ci kwa kwëma Hyalaw.

³⁰ Hyala va jakayŋwëy na lë Yesëw Këristëw. Dzëghwa na mba'a mënti Yesëw ta nza ghëci va ghëy ka na ghëy sënata kwëma sënata ghëy. Të mbërkë Yesëw Këristëw nighëmmë Hyala nja mbëzli slar slar ni, kwa mëtsë nzë sana. Mba'a ghwëmmë zhëghëmmë ka mbëzli nzë, mba'a mbëlantëmmë sëvëri mbë dëvë *kwëma jikir na.

³¹ Ma mënti Hyala tsëghay, ta mbëë nza nja kwëma tsasliti mëndi va mbë Zliya. Saa ni va: «War mba'a kë ndëë di këli ghën tsa ciy,

1:27 1:27-28 Rm 12:16; Zhk 2:5; Lk 1:51-53; 6:20 **1:30 1:30**
2Kwër 5:21 **1:31 1:31** Zher 9:22-23; 1Kwër 1:29; 2:2; 4:7; 2Kwër
10:17; 11:30; 12:5; Ef 2:9

lë kwëma mënti Ndë slëkëpë këë këli sa ci»kë.

2

Kwataka kwëmaa dzëkën mëti Yesëw vëgha tsëm niy gëzë Pël kaa ka Kwërintë

¹ Yën kwërakwë kiy ngwarmëhiray, ghala pëtsaa niy tsëhëree va mbë ghwëy ta gëzanwëy kwëma shiy niy nza mbëmbë ni, dzëghwa mba'a Hyala citënyshiy, lë mëcaña gëzë kwëma 'yah'yahëta na niy gëzee kwëmaw. Dibay, lë sënata kwëma mbëzli tikë të hidfi niy gëzee kwëmaw.

² Sa nzanay, ghala yën ghwëla ta tsëhë mbë ghwëy na, niy tarëkë pëla nahwëti kwëmëe mbë ghwëy dzëghwakën Yesëw *Këristëw gwa'a tsëghaw. Gaw dzëkën mëti mëtiy na va vëgha tsëm ta kwëma mbëzli jikir na niy gëzee kwëma.

³ Ghala pëtsa vay, war nja ntsa kama bëliti vë niy nzëyree mbë ghwëy. Tërënyw niy ghëradfa hazlëni, kala gwërgwërë yën niy nza.

⁴ Yën mbë gëzanwëy kwëma Hyalay, lë sënata kwëma tikë të hidfi gar mbay ngëdivënywëy niy gëzanwëy ya kwëmaw. *Safë tsa Hyala niy cinwëy na lë bërci, katan na kwëma gëzanwëy ya va, kë.

⁵ Ma sa favë ghwëy bërci Hyala mbë kwëma va tsëgha ki na, dza ghwëy mba'a ghwëy bënavë nefër ghwëy kaa Yesëw. Të sa favë ghwëy kwëma sënata mbëzli tikë të hidfi niy nzanaw.

A Hyala sënata kwëma, njasa nza na

⁶ Ya tsëgha nzë nanzë kiy, mbë ßananshi sënata kwëma nzee kaa mbëzliy tëhëshi mbë kwëma Hyala. Æ na na nzanay, kwëma sënata mbëzli tikë të hidfi naw. Dibay kwëma sënata mbëzli dikë dikë ni tikë të hidfi naw. Ta na niva mbëzliy, ta bëkwëshi dza ghëshi.

⁷ Ma göla na ßananshee na sënata kwëma kaa mbëzliy, na Hyala sënata kwëma na nava, sa të mbë. Ghala ghënzë ghwëla ta nga hidfi niy tëravë Hyala sënata kwëma va, ta mbë ghwëmmë nzëy kwasëbë, mbë shëndäkë tsa nzë. Dza na mba'a mbëlëy, kalaa niy nata mbëzli kwatana.

⁸ Nava sënata kwëmay, sënata mbëzli dikë dikë ni tikë të hidfiw. Mba'a kë ghëshi niy sënata nzay, ka dza ghëshiy danwavëgha Ndë slëkëmmë tsa gwëramti shëndäkë va ti vëgha tsëm nzaw.

⁹ Ma kwëma mënti Hyala va tsëgha kiy, nja kwëma tsasliti mëndi va mbë Zliya nzë va na. Ma kë mëndiy:

«Shi sëäkë ma ndë ngëriy nashi lë mëtsë ci,
kala sëäkë ghëciy favëshi lë slëmë ci.
Zhini kala sëäkë ghëciy tëkëhwëë dzäkën shiy,
Ghëshi na shi gwëmati Hyala,
mba'a fëyshi kaa mbëzliy dfi» kë.

¹⁰ Ghwëmmë na na ghwëmmë kiy, a Hyala cikëvërimmë shi va, lë Safë tsa nzë va dewdew tsa. Na *Safë tsa Hyalay, cëke' sënashi na shiy.

Ya kwëma tëkë Hyala mbëba mbëba nzøy, cëke' sënata na.

¹¹ Mba'a kë ndë tëkëti kwëma mbë nëfë tsa ci sanay, ndë tibiaa sënata kwëma va kala war ghëci ghëci ntsaa tëkëti kwëma va vaw. Ava tsëgha na lë Hyala kwërakwë ki, war Safë tsa nzë kwëtiy na saa sënata kwëma mbë nëfë nzë. Tsahwëti ndë tibiaa sënataw.

¹² Ma ghwëmmë na na ghwëmmë kiy, a Hyala ndammë Safë tsa nzë dëwdëw tsa. Safë tsa sëakë va mbëzli të hidfi naw. Safë tsa nzë ndammë Hyala, ta mbë ghwëmmë sënashi shi ndammë Hyala lë wëzë hwër tsa nzë.

¹³ Ghala pëtsa ka ghëy gëzanshi kwëmaa dzäkën kwëma va kaa mbëzli kiy, lë sënata kwëma bënivë ghëy va mbëzli tikë të hidfi ka ghëy gëzëw, Safë tsa Hyala ka naa ciñëy kwëma ka ghëy gëzë. Ka ghëy dza ki na, ka gëzë kwëmaa dzäkën Safë tsa Hyala kaa mbëzli nza Safë tsa va mbë nefer shi.

¹⁴ Ma ntsa kama Safë tsa Hyala mbë nëfë tsa ciy, ka mbay tsava ndë zläba shi cipë Safë tsa Hyalaw. Nja shi kama ghën ti shi ka naa nighëshi. Ka mbay naa favëshiw, sa nzanay, lë bërci Safë tsa Hyala ka mëndiy mbay tëravëriishi.

¹⁵ A na ntsa nza Safë tsa Hyala mbë nëfë tsa ciy, aa sënay tëravëri shiy gwanashi. Ka mbay ndë banavë fëtiw.

¹⁶ Sa nzana, ma kë mëndi mbë Zliya Hyalay: «Ndë tiba mba'a sënata tëkë kwëma mbë mëhërli Ndë slëkëpë na?»

Ndë tifa gar canci kwëma ka na mëni na?» kë mëndi.

A na ghwëmmë ghwëmmë mbëzli nza Safë tsa Hyala mbë nefer ghwëmmë kiy, tøkë kwëma kwëtij naa sa mbë mëhërli ghwëmmë lë *Këristëw.

3

Slëni mbëzliy gëzë kwëma Hyala

¹ A ngwarmëhira, ghala pëtsaa niy nzee mbë ghwëyëy, niy mbay ya gëzänwëy kwëma njasa ka mëndiy gëzanshi kwëma kaa mbëzli nza *Safë tsa Hyala mbë nefer shiw. Nja kaa mbëzli gëmshi ni niy gëzänwëyëe kwëma. Sa nzana ghalabay, war nja ndërazhi ghwëlashi ni të 'wa niy nza ghwëy, kala këlänwëy ghwëy mbë kwëma Yesëw *Këristëw.

² Kwëmaa niy bëniwëy yay, nja 'wa ka mëndi vaa sa kaa zëghwë niy nza na, niy mënta naa dafaw. Sa nzanay, niy tëhënwëy ghwëy gar zëmë dafaw. Ya pa' sanay, tëhënwëy ghwëy gar zëmë dafaw.

³ Sa nzanay, ghwëlanwëy nza ghwëy mbë mëmëni shiy nja mbëzli tikë të hidï. Njana nzana mbë hërhë ghwëy kwa jipë ghwëy, ka mëmëni miyëy, ghala mbë ghwëy lë mbëzli tikë të hidïw, war nja mbëzli gwanashi ni tikë të hidï mëni ghwëy kwëma.

⁴ Mbë kwëma në ghwëy va: «Kwëma Pël nëwëe!» kë tsahwëti. Ma tsahwëti bë na: «Na Apëlësë nëwëe nee!» këy, kwëmer ka mbëzli

gwanashi ni tikë të hidfiy gëzë ghwëy nashi shi va sa?

⁵ Ghënzë nja na na ghëy bakananëy lë Apëlësë kiy, mbëzli nja washi ni nza ghëya? Mbëzliy ghëranta slëni Hyala nza ghëy gwa'a tsëgha. Na gëzanwëy ghëy kwëma Hyala, mba'a ghwëy banavë nefer ghwëy. Ya wa ndë mbë ghëyëy, njasa banavë Ndë slëkëpë nici bërçi ta slëni ghërati na slëni ci mbë ghwëy.

⁶ Nja ka za mëniñëy ghëy. Yënëy, hwëlfë tsanwambee mbë hidfi, dza Apëlësë mba'a ganavë yam. Ma ntsaa pësëti shi va ka këlitishiy, Hyala na.

⁷ A ghwëmmë sënay, na na kar ndë tsëñwë shiy, lë ndë ga yam kaa shiyëy, mbëzli përshi ni na ghëshiw. Hyala kwëtita ghënzë saa pësëtishi, ka këlitishi, na sa nza dikë ti mbë kwëma va gwa'a tsëgha.

⁸ Shiy tëshëvëri kar ntsaa tsëñwëti shiy lë ntsaa ganshi yam tibaw. Yëmyëmshi na ghëshi. Ya wa ndë mbë shiy, ta wanci zhëmë slëni ci dza Hyala ge'i ge'i lë slëni ghërati na.

⁹ Ghëy bakananëyëy, kaa Hyala ghëra ghëy slëni jakë. Ma ghwëy na, nja za Hyala ghwëy mëniñwëy kwërakwë ki.

Lë tsahwëti fir dibay, nja ciki tsa nga Hyala nza ghwëy.

¹⁰ Sa dzee ge'i lë ni ya bërçi ndara Hyala ta ghëra slëni nzëy, mba'ee ghëti ghëra slëni mbë ghwëy nja ndë nga ciki tsa gwëramtiy sënay fë

sëda ciki. Sa fëtee sëda ciki wëzë wëzë na, dza tsahwëti ndë na, ka nga cikiy sati të sëda va ki. Nanzë kiy, ya wa ndë mbë ka nga shiy na, mëni të ghëci mëhërli wëzë, mbë shi nga naa sati.

¹¹ A na sëda ciki nacy, a Hyala garëy gwa'a, ghëci na Yesëw Këristëw. Tsahwëti ndë tîba ka mbay fëti nahwëti sëda ciki ghwëlaw.

¹² Ma ka nga shiy ki na, ka nga shiy sati të sëda ciki tsa va. Ka nga niy nga lë tsahi mbëzë, nihwëti na, të tsahi bënba, nihwëti na, lë *hërezli ka bërci nza dimë ti shi, nihwëti ba na, lë shëghwë, ma nihwëti na, lë mëzadi, nihwëti difa na lë jivëti, tsëgha.

¹³ Fëca dza ngwëvë nza kiy, ta dzëti ngwëla dza slëni ndë dza ya tsamaba ndë ci gwa'a. Sa nzana fëcavay, lë ghwë dza Hyalaa dzëghë slëni ghëрати ndë ya tsamaba ci gwa'a. Ta sënay nda slëni wëzë naa ghëрати ndë, nda slëni jikir naa ghëрати na.

¹⁴ Ma ntsa dza na ci slëniy ndita ma va ghwë ghalaba kiy, ta wanci zhëmë ci dza Hyalaa dza.

¹⁵ Mba'a kë ghwë dzaa ndëhwë na ndë slëniy, ka dza Hyalaa wanci zhëmë ci kaa tsava ndëw. A Hyala taa mbëlanti nanzë, ë na na nzanay, ngahë dza naa mbëli. Nja ntsaa zlëghwëkëvëri ghën tsa ci mbë jipë ghwë.

¹⁶ Ghwëy kiy, ë sënay ma ghwëy, ciki tsa Hyalaa gë ghwëy, ka nzëy Safë tsa nzë dëwdëw tsa mbë ghwëy pë ghwëy shëkëna?

3:11 3:11 Ezay 28:16; SlëniKY 4:11-12 **3:13 3:13-15** Rm 2:6;
2Kwër 5:10 **3:15 3:15** Zhëwdë 23 **3:16 3:16** 6:19; Rm 8:9,
11, 15; 2Kwër 6:16; Gal 5:25; 1Pi 2:5

¹⁷ Mba'a kə ndə lafamti ciki tsa Hyala vay, ta zamti tsava ndə dza Hyalaa dza kwərakwə. Sa nzanay, sa Hyala də'wə ghən tsa nzə na ciki tsa va. Ciki tsa vay, ghwəy na ki.

¹⁸ Əntaa ndə dzaa gwəravəə ngəditi ghən tsa ci gəm ma, war mba'a kə ndə mbə ghwəy nay ghən tsa ci nja ntsaa sənamti kwəma dzar kwa kwəma tikə tə hidīy, ghən tsa ciy səəti tsava ndə. Wəzəba mənīy na nja *hil na va mbəzli tə hidī. Ma nza ghəci mbəə kwəmavə mənīy ka ntsaa sənata kwəma tsa katar tsa ghalaba ki.

¹⁹ Sa nzanay, na ndə ngəri va kwəma sənata na tikə tə hidī na, nja shi kama ghən ti nighəti Hyala. Ta na navay, a məndi tsasli ti mbə Zliya Hyala, ma kə məndiy:

Lə sənata kwəma shi də'wə ghən tsa shi kəsəy Hyala mbəzliy sənata kwəma va, kə məndi!

²⁰ Zhini ma kə tə tsahwəti pi ba na:

A Ndə sləkəpə sənata təkə kwəma mbə məhərli mbəzliy sənata kwəma gwa'a gwa'a.

Aa sənay kwəma gəmta na na, kə.

²¹ Ghənzə tsəgha kiy, əntaa ghwəy dzaa dzaŋwəy ta vəshi lə ke ngəri, ka gəzə, mbəzli ntsa tsa' tsa va nza ghəy, pə ghwəy ma. Kwəma ka ghwəy sənatay, sə tiba kala sa ghwəyəw.

²² Ya yən yən Pəl sana, ya Apələsə, ya Piyerəy, shi ghwəy nza ghəy. Ya shi tə hidī ni, ya piy tsa piy ndə ngəri, ya mətīy bəpəy, war shi ghwəy na ghəshi. Ya shi mbə vəghwə tsa sənənzəna ni, ya

ni mbë vëghwë tsaa dzaa nzay, war shi ghwëy na ghëshi.

²³ Ma ghwëy kwërakwë ki na, shi Yesëw Këristëw ghwëy. Ma Yesëw Këristëw na, sa Hyala ghëci kwërakwë ßa, tsëgha.

4

Ka kwal Yesëw Këristëw

¹ Na na ghëy, ghëy *ka kwal Yesëw kiy, ka ghëra slëni Yesëw *Këristëw nza ghëy. Mbëzli ßanavëshi Hyala kwëma nzë niy mbëlëy na, ta gëzë ghëshi kaa mbëzli nza ghëy. Ava tsëgha kë mbëzli ßëtënjëy gwa'a tsëgha.

² Ma niy tëbë na nanzë kiy, ntsa ßanavë mëndi slëni mbë dëvë ci na, mba'a mënti slëni va lë kwal.

³ Na neyey, ka shashara kwëma gëzë ghwëy dzëkën yaw, ya ndë njaa na Pël në nihwëti mbëzliy, kwëma tïßaa shasharaw. Ya yën dë'wë ghën tsee sanay, ka mbay yaa ni ntsa tsa' tsa nzee pënëw.

⁴ Ya tsëgha nata mee kwëma gëmgëm na mbë nëfë tseyey, ka dzee mbay ni kwëma gëmgëm na vëyaw pënëw. Ndë slëkëra dza naa slara nee ngwëvë gwa'a tsëgha.

⁵ Va tsëgha na kiy, ka mbatsë sla ngwëvë ghwëy dzëkën slëni mbëzli di ma. Ndëghëtïm vici dza Ndë slëkëmmë Yesëw Këristëw sëäkë ti. Sa ka na sëäkëyëy, ghëci dza naa ßëkëvëri shi mbëmbë ni dzar mbë kwëslï gwanashi, mba'a ßëkëvëri kwëma tëkë mbëzli mbë nëfer shi. Ma

fëcava kiy, ya wa ndë na, ta falti dza Hyala ge'i lë slëni ghëрати na.

⁶ A ngwarmëhira, ma kwëma gëzanwëy ya vaa dzäkën ghën tsa ghëy lë Apëlësë gwanata kiy, ta mbëë këtitënwëy në ya, nza ghwëy mbëë bënivë kwëmaa sëvëri mbë. Ta mbë ghwëy nëw kwëma lë kwal tsa nzë, njasa tsasliti mëndi mbë Zliya Hyala gwa'a tsëgha. Èntaa ghwëy dzaa dzanwëy ta vëshi lë tsahwëti ndë, ka ndërë tsahwëti ma.

⁷ Ya gha gha ntsaa bëti ghën tsa gha va nja përna kiy, wa ntsaa ni, përna nza gha mbë nihwëti mbëzli kë ngënaa? Nima shiy na ni kwëmavë gha va lë bërci gha, kala kama Hyala ndanä shi kia? Hyala kë ndanä shi va gha gwanashi kiy, tawa dzanä gha ta këli ghën gëm njasa nzana lë bërci gha gha kwëmavë shi va gha va diba kia?

⁸ Mënim kwëma ghwëy gwëla, a ghwëy kwëmavë shi dë ghwëy gwa'a gwa'a nana na ghwëy ki. Ka shiy mëniwëy ghwëy kwa kwal Hyala. A ghwëy ghati mëni mazë kala ndëghënyë ma. Jëw niy dza naa nza, ghwëy mëniwëy ka mezhizhë nza katanëw. Ghalabay ta kwëmavë mëni mazë dza ghëy, ghëy ka kwal Yesëw kwasëbë ghwëy nza.

⁹ Ma na na ghëy ghëy ka kwal Yesëw, yën nighë nee kiy, war ka mbëzliy këray lëy hwëm gwa'a gwa'a nighee Hyala fëynëy mbë mbëzli. Nja mbëzli slanäkëshim ngwëvë mëti, ta dza mëndi ta bëkwëshi të bëghë kwa kwëma mbëzli

gwa'a gwa'a. A Hyala føyñøy ka mbözli dza mëndiy basöva gwa'a gwa'a ta nighöshi, ta nighöshi ka kwal Hyala, lë mbözli të hidfi gwa'a.

¹⁰ War nja ka gezlekiki zhëghhøy ghøy va mbözli të hidfi, të sa gëzöpë ghøy kwëma Yesëw Këristëw na ghøy ki. Dzëghwa ghwøy na ghwøy ki na, njasa bëtëñwøy mëndi ka mbözliy sënata kwëma të sa jakëñwøy ghwøy lë Yesëw Këristëw ghwøy nighëti. War nja mbözli daw daw bëliti ni nighhøy mëndi. Dzëghwa ghwøy na ghwøy ki na, njasa bëtëñwøy mëndi ka ka bëliti ghwøy nighëti. Æ tsëerëñøy mëndi na ghøy ki. Ma ghwøy na, njasa fë mëndi dikë dzëti ghwøy ghwøy nighëti.

¹¹ Ya pa' ndatsë sanay, mbë ghëranøy na ma lë ndir gwa'a. Ya kwëbëñer këñ ghën ghøy na, war shi hali hali ni. War ngëra'wë mëndiy sanøy tögëm tögëm, war ë ghøy dadanërë war danërë.

¹² Æ mëti ghøy dzëmbë ghëra slëni lë dëvë ghøy ta mbë ghøy kwëmavë shi zëmë ghøy. Ya tsëerë tsëerëñøy ndë na, war mbë cë'wë Hyala ghøy ti a ghënzë tëfanati miy tsa wëzë tsa. Ya war ë sanøy mëndi ngëra'wë na, war mbë së'wa ghøy.

¹³ Ya ë gëzë mbözli *kwëma jikir naa dzëkën ghøy na, ka gëzanshi kwëma kwa kwëma pëëslï. War nja kwashebi të kësëkë nighhøy mbözli të hidfi, nja shi kwa dëlagwa vi'i.

¹⁴ Ma kwëma tsasliñwøy ya na tsëtsey, ta mbë ha'wë ghëranwøy va kwëma mëni ghwøy va

4:10 4:10-13 2Kwër 11:23-29 **4:10 4:10** 3:18 **4:12 4:12** Lk 6:28; SlëniKY 7:60; Rm 12:14; ghëra slëni lë dëvë: SlëniKY 18:3
4:13 4:13 WahëZher 3:45

nø yaw. Əhən, kwëmaa sava dee cınwøy. Sa nza ghwøy ndərazhee dıtee.

¹⁵ A na nee, ya njaa kwëmavə ghwøy nihwəti mbəzliy bəniñwøy kwëma Yesəw Kəristəw ləy hwəmee dən tsa shiy, war yən kwətira na dənwøy mbə kwëma Hyala, yən yən Pəl. Sa nzanay, ghala pətsaa gəzanwøy ya yəwən kwëma wəzə na banavə ghwøy nefer ghwøy kaa Yesəw Kəristəw.

¹⁶ Va tsəgha cə'wəñwøy ya a ghwøy məni kwëma njasa mənee va.

¹⁷ Ava va tsəgha ghwənayñwøy ya Timəte, ghəci zəghwee dee, saa kəsəvə ghəra sləni Yesəw Kəristəw bekir dəvə. Ə ghwənəghəñwøy ya, nza ghəci zhiniy cınwøy nzəy tsee kwa kwal tsa Yesəw. Ka cınwøy njasa kee bananshi nzəy kaa mbəzliy nəw Yesəw ya kwëmaba.

¹⁸ Nihwəti mbəzli mbə ghwəyəy, ə dəmdəmə ghəshi hati, ka kəli ghən tsa shi, ka dzee zhiniy tsəhəra mbə ghwəyəw, kə ghən tsa shi.

¹⁹ War mba'a kə Hyala zləbati kiy, kwa kwëma jəw na ta tsəhəra dzee mbə ghwøy. Sa kee tsəhəray, nzee nata sləni mbata niva mbəzliy kəli ghən tsa shi va kwərakwə di. Əntaa ghəshi taa nza war kəray gəzə kwëma, sa mbata ghəshi gəzə nzə gwa'a tsəgha, kala civa bərçi *Safə tsa Hyala səvəri mbə shi.

²⁰ Sa wana gəzee tsəghay, sa nzana mba'a kə Hyalaa sləkə ndəy, kwataka gəzə kwëma ka naa

4:15 4:15 Gal 4:19 **4:16 4:16** 11:1; Flp 3:17; 1Tes 1:6 **4:17**
4:17 Timəte: 16:10; SləniKY 16:1; 2Kwər 1:1 **4:19 4:19** war
mba'a kə Hyala zləbati: SləniKY 18:21; Zhk 4:15 **4:20 4:20** 2:4;
15:24

mbata gwa'a tsəghaw, kar bərçi Safə tsa Hyalaa civaa səvəri mbə.

²¹ Nama kwəmaa di ghwəy yən tsəhə mbə ghwəy li kia? Wəzəba lə ghədəm tsəhee ta də'wəŋwəy ta naa, naa wəzəba sahə kee dzəmbə ghwəy, ka cinwəy njasa dītəŋwəy ya na?

5

Nighəm dzəkən ghən tsa ghwəy, ghwəy mbəzliy nəw Yesəw

¹ Ya hwəmbay, war mbə favə kee nza məndiy gəzə kwəma ghwərghwər tsa mənti tsahwəti ndə kwa jipə ghwəy. Ə bəvə na mali dəy tsaa yakə, ka nza ghəshi li, kə məndi. Gəla tsava ghwərghwərəy, ya kwa jipə ka ta mbəri, mbəzliy nəw ma Hyala na, səəkə məndiy slavəw.

² Ma zhini ghwəy dība ya tsəgha nzə na, tapə ghwəy dzəmbəŋwəy mbə vəshi, ka kəli ghən tsa ghwəy. Ə sənay ma ghwəy kwəma gar wahə ghwəy və na sava pə ghwəy na? Gar bəkəvəri gəla tsava ntsaa məni shi tsəgha ni va nza ghwəy mbə ghwəy.

³ Ma yən ta na tsee ghən, ya tsəgha kamee kwa jipə ghwəy də'wə ghən tsee sənəzvay, war mbə ghwəy na təkə kwəmee. E slavəri ngwəvəə dzəkən ntsaa mənti gəla shi ha'wə ha'wə ni va tsəgha ni njasa nzee tība mbə ghwəy.

⁴ Lə Slən tsa Yesəw *Kəristəw Ndə sləkəmmə slavəree ngwəvə ci, basəŋwəyəm, war tība dza

tøkë kwëmee nza mbë ghwëy kwërakwë, zhini tifa bërci Yesëw Ndë slëkëmmë.

⁵ Sa ka ghwëy basëñwëyëy, nza ghwëy zlanay gëla ntsa tsëgha tsa va kaa *ndë jaka tsa Hyala mbë dëvë ci, ta mbë jikir tsa mëni na vaa irëvëri, nza Hyala mbëë mbëliti piy tsa ci fëca dza Ndë slëkëpëë sëkë ta sla ngwëvëë dzëkën mbëzli.

⁶ Kwëma gar këli ghën li na gëla kwëma vaw. A ghwëy sënay fir tsa ni va: Is jëwë tsëtse ka mëndiy manambë mbë ghwëpë, ka naa dza na, mba'a pëslivëri ghwëpë va gwanata, kë mëndi.

⁷ Va tsëgha na kiy, bë pë ghwëy bëkëvëri *kwëma jikir na va mënta nja *is mbë ghwëy. A ghwëy nza dëwdëw nja ghwëpë 'war hwadï na kama is mbë. E sënay a Hyala manamtëñwëy ka mbëzli dëwdëw ni, lë miymiy Yesëw sa mëtiy na të ghwëmmë. Ghëci mëniy na ka na ghwëmmë gamë ka mëndi vaa slëy ta ta Hyala li mbë *makwaghwa Pakë.

⁸ Ghënzë tsëgha kiy, ë pë ghwëmmë tëhëvërivëmmë lë shi gëmgëm ni va mënishï nja is. Tsë makwaghwa Pakë ghwëmmë, kala kama lë pëñ tsa nza is mbë. Di na gëzëy, kala kama kwëma jikir na lë ghwërghwër mbë ghwëmmë. Lë pëñ tsa kama is mbë pë ghwëmmëë tsë, di na gëzëy, lë nëfë tsa dëwdëw tsa, ka gëzë na katan na kwëma.

⁹ Mbë nahwëti zliyëe va niy tsaslëghëñwëy yay, e niy gëzanwëy: Əntaa ghwëy jakëva lë mbëzliy mëni ghwërghwër ma, pën niy ni.

¹⁰ Ma mbë gëzë kwëmee vay, dzëkën mbëzliy mëni ghwërghwër gwanashi të hidfi niy nza naw. Dzëkën ka mëni mëtsë ta shi ndë, lë ka ghëli, lë ka tata mbëreketi tikë të hidfi niy nza naw. A na mbëzliy mëni ni tsëgha ni va shiy të hidfi gwanashiy, ka tëhëvërivay ndë li shi kala ßarvay ndë tikë të hidfiw.

¹¹ Ma gëla ntsaa niy në ya va ka jakëva ghwëy li ma pënëy, gëla ntsaa ni va, ndë nëw Yesëw gee, kë, zhini, ndë ghwërghwër ghëci, ya ndë mëni mëtsë ta shiy, ya ndë ta mbëri, ya ndë tsëhtsëhë lë mbëzli, ya ndë ghighiva lë shi sa, ya ndë ghëli. Gëla tsava ndëy, ka jakëva ghwëy ya ta zëmë shi zëmë li ma në ya.

¹²⁻¹³ Ma na mbëzliy nëw ma Yesëwëy, yën dza naa sla ngwëvëë dzëkën shiw. Hyala dë'wë ghën tsa nzë dza naa slanshi na shi ngwëvë. Ghwëy na na ghwëyëy, ghwëy dza naa sla ngwëvëë dzëkën mbëzli nza ghwëy mbë nëw Yesëw li shi. Ma kë Zliya Hyalay: «Bëkëvërim ntsaa mëmëni kwëma jikir na mbë ghwëy» kë, tsëgha pë ghwëy mënti ki.

6

Ka har ghën tsa ghwëy ghwëy dzëti ngwëvë kwa kwëma mbëzliy nëw ma Yesëw ma

¹ Mba'a kë kwëma sëti mbëzli kwa jipë shi mbë ghwëy ghwëy mbëzliy nëw Yesëw kiy, a shiy mënishiy dza ghëshiy dzashi ta slëka kwëma va va mbëzliy nëw ma Yesëw, mbërëkë ghëshi zlay dza ta slëka nzë va mbëzli Hyalaa?

² Ə sənay ma ghwəy mbəzli Hyala dza naa sla ngwəvəə dzəkən mbəzli tə hidfi, pə ghwəy shəkəna? Ghwəy kə dzaa sla ngwəvəə dzəkən mbəzli tə hidfi kiy, a shiy mənishi dza ghwəy mbay ma slavəri na jəw na kwəmaa?

³ Ə sənay ma ghwəy, ya ka kwal Hyala shi na, ghwəmmə dza naa slanshi ngwəvə, pə ghwəy shəkəna? Tsəgha kə kiy, wa shiy mənishi dza ghwəmmə mbay ma slavəri kwəma tikə tə hidfi kia?

⁴ Ka məndiy nighə kiy, war nə ma kwəma tsahwə kə kwa jipə ndə lə ntsa nəw ghəshi Yesəw li na, gwa'a ka dza ta pəla ntsa tə ngwəla, kama kwal dikə tsa məna ge'i dzar kwa kwal tsa mbəzliy nəw Yesəw, ta sləka kwəma va.

⁵ Ka ghəraŋwəy ha'wə nanzə va gəla nava kwəma sa pən? Ə nzana kala ntsaa sənata kwəma mbə ghwəy ya kwətij nזə, gar mbay ghəciy sləkati kwəma kwa jipə ngwarməmə mbə nəw Yesəw ki shəkəna?

⁶ Kay, niy təbə na ndə mbə ghwəy pəmə zəmbəghəy tsa mbə Yesəw *Kəristəw dzəti ngwəvəə kwa kwəma mbəzliy nəw ma Yesəw Kəristəwəw.

⁷ Talay, kwa vəghwə tsa nay ghwəy kwəma kwa jipə ghwəy, war ə ghwəy harva ka ghən tsa ghwəy dzəti ngwəvəy, a ghwəy shikəŋwəy kwa kwal Hyala dfi naa gəzə. Ya ə məntəŋwəy ndə kwəma gəmgəm na, ya ə ghələhwə ndə shi ghwəyəy, ka mbə ghwəy sə'wahwə sa?

⁸ Zhini pərba ghwəy ki na, ka məməni kwəma

gëmgëm na kaa mbëzli, ka ghëghëli shi shi. Ya tsëgha na ghëshi ka ngwarmëhijwëy kwa kwal Hyala.

⁹ Ə sënay ma ghwëy, ka dza ka mëni kwëma gëmgëm naa tsëhëshi të pëtsa slëkë Hyalaw pë ghwëy shëkëna? Ka ngëdijwëy kwëma ma, a na ka ta mbëreketi, lë ka ghwërghwër, lë zhër ka pëesli mi'i mbëzli, lë mi'i ta zhërëy pëesli lë nihwëti zhër, lë zhërëy sësël ghën tsa shi.

¹⁰ Lë ka ghëli, lë ka dï gëna, lë ka ghiva lë shi sa, lë ka zëmë mëtsëni mbëzli, lë ka gwëfëy, gëla niva mbëzli gwanashi na, ka tsëhëshi ghëshi të pëtsa slëkë Hyalaw.

¹¹ Kwatanay, mbë mëni gëla shi va niy nza nihwëti mbëzli mbë ghwëy. Ma dza Hyala ki na, mba'a yabamtëjwëy kwëma ghwëy jikir na, mba'a mëntëjwëy ka mbëzli nzë, mba'a banti fëti kën ghën tsa ghwëy, lë slën tsa Yesëw Këristëw, mba'a lë bërçi Safë tsa nzë va.

Mënim kwëmaa dzaa fë shëndëkë dzëti Hyala lë vëgha ghwëy

¹² Ka nihwëti mbëzli bëlijëvë mbë ghwëyëy: «A kwal va ghëy ta mëni ya nimaba shi dï ghëy» kë ghëshi. Yan, tsëgha na nanzë, ë na na nzanay, ma mbë shi dï ghëshi va mëni kiy, gwanashi dza shi vaa nza, ka shiy këtitishiw. Ya yën dë'wë ghën tsee yën Pël sënzënvay, a kwal vëya ta mëni ya nimaba shi dëe. Ə na na nzanay, na nëe na, ka dzëe zlanay ghën tsee kaa nihwëti shiy ta nzee ka mava tsa shiw.

¹³ Zhini ma kə ghəshiy ni dibay, tawa ngati Hyala hwər kala ta shi zəməa? Tawa mēnti na shi zəmə kala ta zəməshiy dzəghwa hwəra? kə ghəshiy ni. Eh yan, tsəghaa nava nanzə. Fəcahwəti nanzə kiy, ta zamti kar hwər lə shi zəmə dza Hyala bakanashi. Ma na vəgha ghwəmmə nanzə kiy, mēnti Hyala ta mēni ghwərghwər liw. Ta mēni shiy fə shəndəkə dzəti Ndə sləkəmmə Yesəw *Kəristəw li mēnti Hyala vəgha, ma Ndə sləkəpə na, ta sləkə vəgha va.

¹⁴ Njasa mətuy Ndə sləkəmmə Yesəw Kəristəw va mba'a Hyala zhanakati mbə mətuy, tsəgha dza naa zhanakatəmmə mbə mēti lə bərçi nzə kwərakwə.

¹⁵ Aa sənay ma ghwəy vəgha ghwəy va na, nahwəti bəla vəgha tə Kəristəw na pə ghwəy shəkəna? A shiy mənishi kee dzaa bəvə nahwəti bəla vəgha Kəristəw ta dzaa tsəbatuy dzəti mali kwa ghwərghwəra? Ka məniva nava kwəmaw.

¹⁶ Sənay ghwəy nanzə, ya wa ntsaa jakəy ta hēni lə mali kwa ghwərghwər na, mbər ka vəgha kwətij na ghəshi li pə ghwəy sa? Tsəgha kə mēndi mbə Zliya Hyala. Ma kə mēndiy: «Ghəshi bakanashi na, mbər ka vəgha kwətij dza ghəshiy nza» kə mēndi.

¹⁷ Ma na ntsaa jakəy lə Ndə sləkəmmə Yesəw Kəristəwəy, nəfə tsa kwətij tsa na sa shi li naci ki.

6:13 6:13 Mt 15:17-19; 1Tes 4:3 **6:14 6:14** 15:15, 20; Rm 6:4; 8:11; 2Kwər 4:14 **6:15 6:15** 12:27 **6:16 6:16** Ghava 2:24; Mt 19:5; Ef 5:31 **6:17 6:17** Zhj 17:21-23; Rm 8:9-11; 2Kwər 3:17-18; Gal 2:20

¹⁸ Ghənzə tsəgha kiy, ndəghwəm ghən tsa ghwəy va məni ghwərghwər. Nihwəti kwemer jikir jikir ni məni ndə ngəri gwanashiy, war pərikə pərikəshi tə ngwəlashi ka ghəshiy nza va vəgha ndə. Ma na ntsaa mənti ghwərghwərəy, vəgha ciy yədamti na də'wə ghən tsa ci.

¹⁹ Aa sənay ma ghwəy diba na, ghi tsa *Safə tsa Hyala dəwdew tsa na vəgha ghwəy pə ghwəy na? Hyala fambəŋwəy na Safə tsa va mbə nefer ghwəy. Va tsəgha kiy, ghwəy zhini naa sləkə ghən tsa ghwəyəw, Hyala sləkəŋwəy na.

²⁰ Sa nzanay tə shi nza dimə ti shi mbəerətəŋwəy Hyala. Va tsəgha na kiy, war kwəmaa dzaa fə shəndəkəə dzəti Hyala pə ghwəy məni lə vəgha ghwəy gwa'a tsəgha.

7

Zləba kwəmaa dzəkən kwəma nzəy tsa mbəzliy bətəvashi

¹ Nana kiy, ta zləbəŋwəy kwəma dzee dzəkən kwəmaa niy dəw ghwəy va vəya mbə Zliya tsaslikəvəra ghwəy va. Ma nə yay, wəzə na va ndə ghəci kə nzəyəy kala bə mali ghəci.

² Ya wəzə na tsəghay, kala dza kə ndəə mbəə nzəyəy tsəgha, ka na dza tapə dzəmbəy mbə məməni ghwərghwər bə na, wəzə dza naa nzaw. Wəzəba bəvə zal na ci mali ka sa ci. Tsəgha ya namaba mali na, mba'a bəvə zata ka sa nzə kwərakwə.

³ Kwəma təbə zal mananta kaa mali ciy, ghənzə kə zal məni. Mali kwərakwə na, ka məni kwəma təbə maliy məni kaa zata.

⁴ Mali sləkə na vəgha nzəw, sa zata na. Tsəgha zal kwərakwə, ghəci sləkə na vəgha ciw, sa mali ci na.

⁵ Əntaa ghwəy ini ghən tsa ghwəy kwa jipə ghwəy lə mali gha ta jakəva tsa ghwəy ma. War ghwəy gəzəti na kwa jipə ghwəy li, ta hi jəw, ta mbə ghwəy cə'wə Hyala. Ma ləy hwəməy, zhini tə ghwəy jakay ghən tsa ghwəy tanʔanʔ, vantaa *ndə jaka tsa Hyala həərəhwəŋwəy, sa dza ghwəy mbay ma sə'wati nzəyŋwəy kwətŋwəy.

⁶ Ma kwəma gəzanwəy ya nay, ə nə ya war tsəgha ka ghwəy mənti pənəw. Mba'a ghwəy gar mənti tsəghay, wəzə na nə ya gwa'a tsəgha.

⁷ Ma war vəya kə ta na tsee ghən nzay, e mbay gəzə, wəzəba nzəyshi mbəzli njasa nzee va kala bəva ma na, pən. Ma nanzə ki na, ka dza naa nza war wəzə tsəgha baw. Sa nzanay, ghəngħən ndapə Hyala bərqi, kwətita na banavə na kaa tsahwəti ndə, zhini kwətita na banavə na kaa tsahwəti diba.

⁸ Ma na kwəma gəzee kaa zhər kama mi'i və shi, lə mi'i kama zhər və shi mba'a mi'i mbəreketiy, wəzə na ghəshi nzəyshi njasa nzee tsa, kala bəva.

⁹ Nanzə ki, kala dza kə ghəshiy mbay sə'watiy. Ə kə zal bəvə mali ci, mba'a mali bəvə zata. Wəzəba bəva dza naa nza, kən na dza ndəə nza, war mbə irəva lə maw nava kwəma dzaa nza.

¹⁰ A na mbëzliy bëtëvashiy, vanta kwëma gëzanshee. Yën gëzëkë naw, Ndë slëkëpë gëzëkë na, a këy: Æntaa mali tëhëva lë zata ma, kë.

¹¹ Mba'a kë tëhëvërivata liy, ë kë dzaa nzëyta kwëtita kala bë ma tsahwëti zal. Aw na, mba'a ghëshi jakëshiy slëkati kwëma shi lë zata tsaa nza na va vë, mba'a ghëshi zhintëvashi. Zal kwërakwë ðay, ëntaa ghëci tëhë mali ci ma.

¹² Ma nihwëti mbëzliy tërmbëy, avanta kwëma gëzanshee dë'wë ghën tsee, Ndë slëkëpë gëzë naw, mba'a kë ntsaa nëw Yesëw *Këristëw lë maliy nëw ma Yesëw, mba'a ghënzë zlëbati nzëy lë zata tsa va wëzëy, ëntaa zal tsa va dzaa tihë mali va ma.

¹³ Mba'a kë mali mbë nëw Yesëw Këristëw lë zal tsaa nëw ma Yesëw, mba'a ghëci zlëbati nzëy lë mali ci va wëzë ðibay, ëntaa mali va dza ðarva vë ma.

¹⁴ Va wa gëzee tsëghay, sa nzana ntsa Hyala mëniy zal tsa va të mbërkë mali ci va mbë nëw Yesëw, maliy nëw ma Yesëw va ðiba na, ntsa Hyala ghënzë të mbërkë zata tsaa nëw Yesëw va. Kala tsëgha kë nzay, ka dza ndërazhi yakë ghëshiy nza ka mbëzli Hyala nzaw. Njana nzana tsëgha kiy, mbëzli nzë na ghëshi.

¹⁵ Ma mba'a kë tsaa nëw ma Yesëw ndë mbë shiy ði ghëshiy tihëvërivashiy, tihëvërivashi të ghëshi. Ghalabay, kwëma yadãmti tsa mbë nëw Yesëw va ndë tibaw. Sa nzanay ta nza ghwëy mbë kwëma nzë cëlikwë harvëjwëy Hyalaw.

7:10 7:10-11 Mt 5:32; 19:9 **7:14 7:14** Rm 11:16 **7:15 7:15**
kama cëlikwë: 14:33; Rm 12:18; 14:19; 2Kwër 13:11; Kwël 3:15;
Ebr 12:14

16 Sënay gha, gha dzaa mbëliti zaŋa, gha tsa mbë nëw Yesëw gha maliw. Ya zal tsa mbë nëw Yesëw ciy, sënay na ghëci dzaa mbëlanti mali ci kwërakwëw. Ava tsëgha.

Njasaa niy nza gha va ghala pëtsaa harvëŋa Hyalay, tsëgha pë gha nzëyŋa

17 Ya wa ndëy, ë kë nzëyëy war njasaa niy bërkanavë Hyala kwa slëkëpë va na ci kwëma ghala vëghwë tsaa niy harvë Hyala va ta nëw nzë. Ava tsëgha kee gëzë kaa mbëzliy nëw Yesëw gwanashi.

18 Sënzënva, mba'a kë ndë niy nzaa, ntsa sla*sla fë'yasa tsa madï Hyala ta harëy, ëntaa ghëci dzaa mbëla biydamti nava kwëma ma. Kalaa niy slanti fë'yasa kë tsahwëti madï Hyala ta harëy, ëntaa ghëci dzaa ni war yën zhiniy slanti fë'yasa, kë ma.

19 Va sa nzanay, slanti ndë fë'yasa, lë slanti ma ndë gwa'ay, nahwëti kwëma tifa mbë va Hyalaw. War ntsa mbë danta fëti ta nëw kwëma gëzëkë na na ntsa vëshi na ti.

20 Ya wa ndëy, ë kë nzëyëy war njasa niy nza na va ghala pëtsaa harvë Hyala va ta nëw nzë.

21 Ya war ndë papa niy nza ndë ghala pëtsa har Hyalay, ëntaa ghëci dzaa tëkë nahwëti kwëma ma. Mba'a kë gar kwëmavë kwal tsaa mbaranti ghën tsa ci nanzë kiy, wëzëbë mbëërëti na sa ci na.

22 Ka zëzë nahwëti kwëma ghëci ma, sa nzana, mba'a kë Hyala harvë ntsa papa tsa ta nëw nzëy,

ka ntsaa slëwa ghën tsa ci dza naa zhëghëy, sa nzana mba'a jakëy lë Yesëw *Këristëw. Mba'a kë Hyala harvë ndë yaya tsaa slëwa ghën tsa ci ta nëw nzë dibay, ka mava tsa Yesëw Këristëw ka naa mëniy.

²³ A Hyala mbëärëkëñwëy të shi nza dimë ti shi, ta nza ghwëy ka shi nzë. Va tsëgha kiy, ëntaa ghwëy zhiniy mënti ghën tsa ghwëy ka mevivi mbëzli diba ma.

²⁴ A ghwëy favë bay ngwarmëhira, ya wa ndëy, ë kë nzëyëy kwa kwëma Hyala war njasaa niy nza na va ghala pëtsaa harvë Hyala va ta nëw nzë.

Gëzë kwëmaa dzäkën mbëzliy sëäkë maa bëhwëvashi, lë dzäkën mi'i mbëreketi

²⁵ Nana kiy, ta zlëbëñwëy kwëma dzëe dzäkën mbëzliy sëäkë ma bëhwë mi'i lë mi'iy sëäkë maa bëhwë zhër. Kwëma dëe va gëzëñwëyëy, yën tækëti na tsëgha, kwëma favëe va Ndë slëkëpë naw. Të mbërkë wëzë hwër tsa mëntëra Ndë slëkëpë va kiy, a ghwëy taa zlëba kwëma dëe va gëzëñwëy.

²⁶ Mbë nëe zëzë kwëmëy, wëzë na zhërëy sëäkë maa bëhwë mi'i, lë mi'iy sëäkë maa bëhwë zhër nzëyshi tsëgha, kala zhiniy pëla bëva, va kwëma ngëra'wë tsaa mëmëniwa tsa sënzënva.

²⁷ Mba'a kë mali va ghay, ka në gha wëzëba tëhamtëe, pë gha ma. Kala bëvë mali pë ghay, ka pëla bë nzë gha ma.

²⁸ Ya tsëgha gëzäkë yay, ë makeë mbëzli va

bövaw. Mba'a kə ndə bəvə mali ciy, mənti *kwəma jikir na naw. Mba'a kə zha bəvə zatay, mənti kwəma jikir na naw. Sa nzana tərəŋwəy ngəra'wə va mbəzliy bətəvashi, va tsəgha niy gəzee tsəgha, ta mbəə mbəlanti mbəzliy bətəvashi ma, səvəri mbə ngəra'wə tsa va.

²⁹ A ngwarməhira, a nə ya kaa kwəma dəe va gəzə mbə kwəma vay: Ndal tərmbə vəghwəw, nanay, ka kəslimbə ghən ka mi'i war mbə kwəma mi'i shi ma.

³⁰ Mbəzli mbə tihwəniy, ka kəslimbə ghən ghəshi mbə tihwəni ma. Ni mbə vəshi ba na, ka kəslimbə ghən ghəshi mbə vəshi ma. Əntaa ka papa shiy kəslimbə ghən mbə basə shiy ma.

³¹ Əntaa mbəzliy kwəmavə shiy tikə tə hidfi dzaa kəslimbə ghən mbə shi va ma. Sa nzana hidfi nashi ghwəmmə niy, ka dza ghəshiy nzəyshi war tsəghaw, ta kədfi dza ghəshi.

³² Ka dəe ghwəy irəva lə zəzə kwəmaw. Ntsaa bəvə ma mali nacy, war kwataka dzəkən kwəma Ndə sləkəpə Yesəw *Kəristəw gwa'a tsəgha na na ci təkə kwəma, ka pəla kwal tsa mənə kwəmaa təbanci.

³³ Ma na ntsa nza mali və naci kiy, kar naa zhiniy təkə dzəkən shi tə hidfi ni difa, ta pəla kwal tsa mənə kwəmaa dzaa təbanta kaa mali ci

³⁴ Na naci kiy, bakə mbə ka məhərli ciy təhəvərivata. Ghyehiy bəvə ma zhər, lə mi'i mbəreketiy kama ta zhər nashi kiy, war dzəkən kwəma Ndə sləkəpə ka ghəshiy təkə kwəma

gwa'a tsøgha. Mba'a ghøshi ðanavø vøgha shi lø møhørlø shi gwa'a gwa'a kaa Hyala. Ma na ta zal mali nanzø kiy, kar naa zhiniy tøkøø dzøkøn shi ka na mønti tikø tø hidø, ta mbøø tøbanci kaa zata.

³⁵ Sa gøzanwø y a kwøma nay, ta mbøø makøtønwø y va møni kwøma dø ghwø y nø yaw. War ø deë kætøtønwø y nza ghwø y mbøø møni naa tøbø kwøma, ka nøw Ndø sløkøpø Yesøw lø nøfø tsa ghwø y kwøtin, kala køslimbø ma ghøn mbø zøzøø dzøkøn nihwøti shiy.

³⁶ Nanay, e døy gøzanwø y kwømaa dzøkøn ndø lø makwa ci. Mba'a kø kar ndø lø makwa ci niy sløkati ndanishi kwa jipø shi, zhini kala zlay søøkø nzøghø zal tsa va ta makwa ci va, war mbø tøkø ghøciy dzøkøn kwøma nzø, mba'a nighøti njasa mønti na kwøma gømgø m nay, ø kø ðøvø makwa ci va. Wøzø mønti na. Kwøma jikir na mbø ya jøwøw.

³⁷ Ma mba'a kø zal tsa va garø y tø kwøma tøkøti na mbø nøfø tsa ci dø'wø ghøn tsa ci: «Yønø y, tø ghwø mzhø deë nzø yra ka ðø makwee va yaw nø ya» kø. Kala kama va sa damøti møndø, mba'a mbay kø søti nzøghø ciy, wøzø mønti na ghøci kø zlata zha va kala ðø ma.

³⁸ Avanta bazhø tsa kwøma va: Mba'a kø ndø ðøvø makwa ciy, wøzø mønti na. Ma mba'a kø ndø kala ðø ma makwa ci døbay, ghøci na saa gwøraa mønti kwøma wøzø na.

³⁹ Kwal va mali nza zata tø ghwø møy, ta dza ghønzø ta ðø tsahwøti zaløw. Ma mba'a kø møtiyø y, a kwal vø ta ðø tsa dø na zal, kama zal

tsa vaa ndë nëw Ndë slëkëpë Yesëw Këristëw kwërakwë.

⁴⁰ Ə na na nzana nanzë kiy, vëya na nee na, wëzëba ghënzë nzëyta kala bë ma tsahwëti zal dza naa favë vëgha nzë. Ava tsëgha na nee gëzë kwëma. E sënay, a *Safë tsa Hyala mbë nëfë tsee kwërakwë.

8

Gëzë kwëmaa dzëkën zëmë shi tahwë mëndi mbëri li shi

¹ Nana kiy, ta zlëbanwëy kwëma dzee dzëkën kwëma zëmë sliw tsa tahwë mëndi mbëri li.

Ma pë ghwëy mbë gëzë kwëma ghwëyëy: «A ghëy sënata kwëma gwanata» pë ghwëy. Yan, tsëgha na, ə na na nzana nanzë kiy, kar sënata kwëma vaa fambë ndë mbë këli ghën tsa ci difa. A na di, mbëzli këë dëva kwa jipë shi kiy, kar naa mëtsahanshi bërci.

² Mba'a kë ndë bëti ghën tsa ci nja ntsaa sënata kwëmay, sënata kwëma katan na tsava ndë njasa tëbë na va Hyalaw.

³ Ma ntsaa fal ma ghën tsa ci, ka di Hyala ghëciy, ava ntsa sënay Hyala ka ntsa nzë.

⁴ Kwëmaa dzëkën sliw tsa tahwë mëndi mbëri li kiy, njaa naa? Ta zëmë dza ghwëmmë shëkënaa, naa kala dza ghwëmmë zëmë na? A ghwëmmë sënay, shi katan ni na hyeler kikihë mëndi, lë mbëreketi tata mëndi va tikë të hidiw.

8:1 8:1-13 Rm 14:1-15:6 **8:1 8:1** SlëniKY 15:29; Rm 12:16; a diy mëtsähë bërci kaa mbëzli: 13:1-7; 14:1; 16:14; Zhj 13:34; Rm 15:1-2; 2Kwër 8:7-8, 24; Gal 6:10; Ef 5:2 **8:3 8:3** 13:12; Gal 4:9
8:4 8:4 10:19-20; Nëw 4:35, 39; 6:4-5; Gal 4:8-9

Nahwëti Hyala tibaw, kwëtiŋta na Hyala të ghwëmë.

⁵ A ghwëmmë sënay, mbë sësëwrë shi va nza mëndi, ka mbëzli miy kaa niy dzëy të ghwëmë ya ni të hidï njasa nza ghëshiy hyalahi. Dzëghwa ðaŋ hyalahi mënishï, ðaŋ shiy slëkëpë dïba. Ya tsëgha na kiy,

⁶ ghwëmmë ta na tsa ghwëmmë ghën na, war Hyala më ghwëmë kwëtita na na ghwëmmë Hyala sënata ghwëmmë, ghënzë Didi tsa ngati shi nashi mëtsë gwa'a gwa'a, ghënzë saa ngatëmmë ta nza ghwëmmë ka shi nzë. Yesëw *Këristëw na tsa ghwëmmë Ntsaa slëkëmmë kwëtïy. Ghëci mënti na shiy gwanashi. War sëakë vë dza ghwëmmë kwëmavë piy.

⁷ Ya tsëgha nzë kiy, gwanashi sënata mbëzliy nëw Yesëw kwëma va tsëghaw. Sa nzanay, a nihwëti mbëzli niy sënabëshi mbë kwëma ta mbëri, lë kwëma kihë hyeler. Ya war pa' ndatsë zëmë ghëshi shi tahwë mëndi mbëri li shiy, war lë ngë'wë ghën ka ghëshiy zëmëshi. Sa tëhëshi ma ghëshi mbë kwëma Hyala ki na, njasa ladamti ghëshi ghën tsa shi kwa kwëma Hyala lë zëmë shi tahwë mëndi va mbëri li shi ka ghëshiy nighëti.

⁸ A na na ghwëmmë kiy, a ghwëmmë sënay, ta na shi zëmëy, ka mëntëmmë ghëshi ka mbëzli wëzë ni kwa kwëma Hyalaw. Ya ë zëhwëshi ghwëmmëy, ka mëntëmmë ghëshi ka mbëzliy gwëra mbë kwëma Hyalaw. Ya kala zëhwëshi

ghwëmmë difay, ka nza ghwëmmë mbëzli gëmgëm niw, tsëgha.

⁹ Ta na navay, ghwëy slëkë na ghën tsa ghwëy. A ghwëy mbay zëmë ya nimaba shi dî ghwëy. Nanzë kiy, mëni të ghwëy mëhërlî vantaa kwëma gwëra ghën tsa ghwëy ta zëmë shiy dzaa shakambë nihwëti mbëzliy tëhëshi ma kwa kwal Hyalaa dzëmbë mëni *kwëma jikir na.

¹⁰ Sënzënva mba'a kë ntsaa tëhëy ma kwa kwal Hyala nanja mbë ciki mbëri, ka zëmë dafa mbëri gha, gha ntsaa sënata kwëma vay, ta tsëkwambë ntsa va dza gha mbë zëmë dafa mbëri va kwërakwë.

¹¹ Ka gha nighë tsëgha kiy, mba'a tsa daw bërci tsa va ndë zay të mbërkë sënata kwëma gha va. Wëzë na tsëghaw, sa nzanay, zëmënja tsa mëtiy Yesëw Këristëw ti na.

¹² War mba'a pë ghaa mëni gëla shi tsëgha ni kiy, kwëma jikir naa mënti gha kaa zëmënja tsa mbë nëw Yesëw Këristëw. Sa nzanay, sënata kwëma na nja ghaw. Sa zëmëhwë na va shi vay, njasa ladamti na ghën tsa ci kwa kwëma Hyala nighëti na. Kwëma mënti gha va tsëgha kiy, kwataka kaa zëmënja tsa va mananati gha kwëma jikir naw, lë kaa Yesëw Këristëw ta dë'wë ghën tsa ci mënti gha kwëma jikir na.

¹³ Ma ghënzë tsëgha kiy, mba'a pën sënay a zëmërë tsa mbë nëw Yesëw dzaa dzëmbëy mbë mëni kwëma jikir na, war të mbërkë kwëma sliw tsa dzëe zëhwë pënëy, wëzëba dzëe zëmë ma sliw ghwëla na. Nëghëtee dzaa tëramti kwa kwal Hyala tsa ci.

9

Njasa dī ma Pəl mənī kwəma nza kwal və ta mənī nzə

¹ Kwəma vay, tə ya də'wə ghən tsee dzee bərkətənjwəy. Sana sənzənvay, e sənay yən gwəra na ghən tsee. Ya ghwəyəy, a ghwəy sənay, Ndə kwal tsa Yesəw nzee, e nay Yesəw lə mətsee ghəci Ndə sləkəmmə. Ghwəy sanay, səvəri mbə sləni ghərancee kaa Ndə sləkəmmə Yesəw mənījwəy ghwəy ka mbəzliy nəw ci.

² Ya kala bətəra nihwəti mbəzli ka ndə kwal tsa Yesəwəy, na na ghwəy na a ghwəy sənay ndə kwal tsa ci nzee, pə ghwəy. Nza tsa nza ghwəy vaa mbəzliy nəw Yesəwəy, ti dza məndiy sənay, ndə kwal tsa Yesəw nzee, kə məndi.

³ Nihwəti mbəzliy tsəhtsəhə vaa dzəkən yay. Avanta kwəma kee zləbanshi:

⁴ Sənay ghwəy gar bəra shi zəmə lə shi sa nza ghwəy tə mbərkə sləni ghəree, pə ghwəy sa?

⁵ Ə kamee gar bəvə mali ka dza ta wə kwa zəərə li njasa nza Piyer va, lə njasa nza nihwəti *ka kwal Yesəw va, lə nihwəti ngwarməhiy Ndə sləkəpə jəw jəw ni na?

⁶ Ə nzana, ghəy lə Barnabasə na ghəy na, ghəy dzaa ghəra sləni ta pala shi zəmə ghəy na ghəy ki shəkəna?

⁷ Kwəma səəkə ghwəy nay ndə sawji mbə ghəra sləni ka wa zhəmə kaa ghən tsa ci də'wə ghən tsa cia? Kwəmaa tsava ndə za tsaa zəmə

9:1 9:1-2 4:9, 15; 15:8-10; 2Kwər 2:14-17; 3:1-3; 5:18-20; 10:7-8, 13; 11:5, 13; 12:11-13; Gal 1:1 **9:4 9:4** Lk 10:7-8; Mt 10:10 **9:6 9:6** Barnabasə: SləniKY 4:36; 11:22-26; ghəra sləni ta pəla shi zəmə: SləniKY 18:3

ma shi zakë naa? Ndë ndëghwë slay tifa kala sa 'wa ta slay makë na va na?

⁸ Əntaa ghwëy dzaa təkë na, sa nzana tsəgha ke ngəri mənı tikë tē hidı, va tsəgha gəzə Pəl kwəma va tsəgha pə ghwëy ma. Ya Zliya *kwəma pəhəti Hyalay, tsəgha gəzəkə na kwərakwə.

⁹ Ma kə Hyala mbə kwəma pəhəti naa banavə kaa *Məyızəy: «Mba'a pə gha kəəsəvə slay ta ghəra sləni mbə hay, əntaa gha pəhə shiy dzəti miy shi va nəghətaa ghəshi pərə ha va ma» kə. Kwataka dzəkən slay gəzə Hyala kwəma va gwa'a tsəgha nə ghwëy na?

¹⁰ Tibaw, dzəkən ghwəmmə gəzə Hyala kwəma va. Tə ghwəmmə tsaslıti məndi mbə Zliya. Sa nzana, ya wa ntsa mbə zay, a təbəə fəy ghən tsa ci ta kwəmavə shi zəmə. Ntsaa də'wə ha dibay, a təbəə fəy ghən tsa ci ta kwəmavə na ci bəla.

¹¹ Na ghəy ha tsənjwəti ghəy na kwəma Hyala gəzanwəy ghəy va ki. Ə nzana kwəma tərənjwta ghəy kwəmavə shi tē hidı va ghwëy, ka ni ghəy shi kwəmavə ghəy tē za zati ghəy shəkəna?

¹² Ma nihwəti mbəzliy gəzə kwəma Hyala mbə kwəmavə shi zəmə ghəshiy nza va ghwëy na, ghəy na niy dzaa kwəmavəshi ma na? Ghəy dza naa gwəraa kwəmavəshi.

Ya tsəgha nzə na ghəy kiy, ka dı ghəy mənı tsəghaw. War ə ka ghəy sə'wa ya namaba kwəma, nəghətaa ghəy dzaa mənı shiy dzaa

makëti mbëzli va sëakë ta fa yëwën kwëmaa dzëkën *Këristëw wëzë na.

¹³ A ghwëy sënay mbëzliy ghëra slëni mbë *ciki Hyalay, mbë shi bë mbëzliy sëakë dzëmbë ciki Hyala tsa va ka ghëshiy kwëmavë ni shi shi zëmë. Mbëzliy slasla shiy ta ta Hyala difay, kar ghëshiy kwëmavë na shi bëla mbë sliw tsa va ta zëmë ghëshi.

¹⁴ Ava tsëgha gëzëkë Ndë slëkëpë kaa mbëzliy dzaa gëzë Yëwën kwëma wëzë na kwërakwë ki, sëvëri mbë kwëma ci va gëzëpë ghëshi dza ghëshiy kwëmavë ni shi shi dza ghëshiy zëmë, kë.

¹⁵ Ma yën nee ki, ya war tsëgha niy nzee gar kwëmavë shi zëmë të slëni ghëree na, sëakëe dëwhwë së va ndëw. Èntaa ghwëy dzaa ni shiy dëwee va ghwëy lë kwëma tsaslitee na, pë ghwëy ma, ëhëñ, wëzëba mëtiree na, kën na kee dza ta dëw së va ndë. Ma tsëghay, ka dza ndë mbay ndëramti nee va kwëma vëshee li ghalaba kiw.

¹⁶ A na Yëwën kwëma wëzë na na gëzee kaa mbëzliy, kwëma gar vëshee li naw. Sa nzanay, Hyala 'yapambëra na mbë gëzë nzë, war ghaa gëzë, kë kaa ngëra. Kala gëzë pënëy, a ngëra'wë dzaa nza kënee.

¹⁷ Yën kë niy tarëvë ghëra slëni va lë dë tsee nzay, e taa dëw zhëmë nza. Njana kama na yën tarëvë kiy, ka dëw zhëmëe tiw, slëni sërakëndam na nava tsëgha, war ë dzee ghëra.

18 Ghënzë tsëgha kiy, a nee zhëmë dzee kwëmavë mbë slëni va kia? Nee zhëmëy, ghënzë na gëzë Yëwën kwëma wëzë na va kaa mbëzli të gëm, kala dëw zhëmë ti ya tsëgha na kwal vëya ta dëw zhëmë ti.

19 Ma yën yën Pël kiy, yën gwëra na ghën tsee, ndë tibiaa slëkëra ya kwëtinjëw. Sa dzëghwa yay, mba'ee mënti ghën tsee ka mava tsa mbëzli të hidï gwanashi, ta mbee kwëmavë kwal tsa këtiti mbëzli dän, ta mbë ghëshiy sëakë ta nëw Ndë slëkëpë Yesëw Këristëw.

20 Mba'a pën mbë *ka Zhëwifëy, nja ndë ka Zhëwifë kee mëni kwëma, ta mbee kwëmavë kwal tsa këtitishi ta banavë nefer shi ghëshi kaa Ndë slëkëpë Yesëw Këristëw. Mba'a pën tsëhëra mbë mbëzliy nëw kwëma pëhëti Hyalay, ya tsëgha kama bërci va kwëma vaa dzëkënee na, war nja ntsaa nëw kwëma va kee mëni kwëma, ta mbee kwëmavë kwal tsa këtiti mbëzliy nëw kwëma va, ta banavë nefer shi ghëshi kaa Yesëw.

21 Mba'a pën tsëhëra mbë mbëzliy sënata ma kwëma pëhëpëhë na va dibay, war nja ntsaa sënata ma kee mëni kwëma. Ta mbee kwëmavë kwal tsa këtitishi, ta banavë nefer shi ghëshi kaa Yesëw Ndë slëkëpë. Sa mënee va tsëghay, ë kamee mbë nëw na dï Hyala kwëmaw, ëhëj, kwëma gëzëkë Yesëw na sava nëwee tsëgha.

22 Mba'a pën tsëhëra mbë mbëzliy tëhëshi ma mbë nëw Yesëw Këristëwëy, nja ntsaa tëhëy ma

9:19 9:19-22 10:23-24, 32-33; Rm 15:1 **9:19 9:19** Mt 20:26-27

9:20 9:20 SlëniKY 16:3; 21:20-26 **9:21 9:21** Gal 2:3-4 **9:22**

9:22 Rm 1:13; 2Kwër 5:11; 11:29

kee mæni kwëma difa, ta mbee kwëmavë kwal tsaä mëtสาหanavëshi bërci mbë nëw Yesëw. Ya war gëla mbëzli njaa ni na shi tsëhëree vëgha shiy, war njasa nza ghëshi va kee bëti ghën tsee ta mbee kwëmavë kwal tsaä këtiti nihwëti mbë shi, lë kwal ghënghën ghënghën, nza ghëshi mbëë mbëlishi.

²³ Kwëma mënee va gwanata tsëgha nay, ta mbë Yëwën kwëma wëzë na vaa dza kwa kwëma kwa kwëma, mba'ee kwëmavë nee bëla mbë kwërakwë në ya.

²⁴ A ghwëy sënay ki, mba'a kë mbëzliy kësli bali ta nighë ntsaa dzaa gwëray, mbëzli ðan ka naa nza mbë dzëghë bali va. Ma ntsaa dza vaa tanëti mbëzli gwanashi të bali kiy, kwataka ghëci na sa ka mëndiy wanci zhëmë. Ghwëy kwërakwë kiy, ë pë ghwëy ðikëvanjwëy ta bali, ta mbë ghwëy kwëmavë zhëmë ghwëy.

²⁵ Ma ntsaa ði dza ta dzëghëva lë baliy, kwatsëmëta ka naa 'yapanavë kwëmaa dzaa këtiti mbë bali va kaa ghën tsa ci. Na shi va zhëmë ka ghëshiy 'yapëva ti kiy, shiy dzaa këðishi ka ghëshiy nza. Na na ghwëmmë va zhëmë dza ghwëmmë 'yapëva ti na ghwëmmë kiy, shiy dzaa nza va ghwëmmë ta kwa ndimdim na ghëshi.

²⁶ Va tsëgha na kiy, nee bali këslee na, bali ghwëlfëë këslee tiw, nee dëvë lëkë yay, pëmta pëmta lëkë yaw.

²⁷ ð 'yapëe vëghee dë'wë ghën tsee, ka i, ta mbë ghënzëë fa kwëma vëya vantaa dzaa nza

yën saa gëzanshi kwëma Hyala kaa nihwëti mbëzli ba na, zhini yën saa dzaa nza lëy hwëmra të ngwëlara diba.

10

*Gar tëra kwëma nza mëndi sëvëri mbë kwëmaa mënta lë ka *Izëräyë*

¹ A ngwarmëhira, e dë ghwëy tækëtiy dzäkën kwëmaa niy mënta va lë jijihimmë mbëradzë, ghala pëtsaa niy sëvëri ghëshi mbë hidë ka *Ezhipëtë kwasëbë *Mëyizë. Ghëshi gwanashiy, ta mëcakwë timbëtimbë fakën Hyala kën shi niy nza ghëshi. Zhini gwanashi ghëshi tanëshi dzëvëri të hël tsa ghëm tsa.

² Ghëshi gwanashiy, *batem na sava mananatishi Hyala mbë timbëtimbë va, mba'a hël tsa dzëvëri ghëshi va ti. Mba'a ghëshi mënishika mbëzli ta sädä Mëyizë tsëgha ki.

³ Ghëshi gwanashi niy zëmëhwë na shi zëmë banakëshi Hyala sækë më ghwëmë ba.

⁴ Ghëshi gwanashiy, yam sa kwëtiñ ni niy banavëshi Hyala. Yamë hwë sækë mbë këlba tsa fëy Hyala ta nza kwasëbë shi na shi sahwë ghëshi va gwanashi. Ma këlba va kiy, ghëci na Yesëw *Këristëw.

⁵ A ghwëy nay, ya tsëgha nashi ghëshi shi madanä madanä ni va cintishi Hyala ngar tsëgha kiy. Mbëzli danan niy mënti na kwëmaa tëbanta ma kaa Hyala mbë shi. Va tsëgha niy

10:1 10:1 Sëvëri 13:21; 14:21-29 **10:3 10:3** Sëvëri 16:13-35; Nëw 8:3; Cem 78:24-25 **10:4 10:4** Sëvëri 17:6; Cem 78:15 **10:5 10:5** Bëla 14:29-30; Cem 78:31; Ebr 3:17; Zhëwdë 5

shikëshi ghëshi, mba'a ghëshi bëkwëshi mbë gamba va.

⁶ Shiy mënishì va lë jìjìhimmë mbëradzë tsëgha ni kiy, ta mbë ghwëmmë tëra kwëma ti shi mënishì ghëshi. Nza ghwëmmë mbëë ndëghwë ghën tsa ghwëmmë ndatsë, vantaa ghwëmmë dzaa maw mëni shi gëmgëm ni kwërakwë nja sa shi va.

⁷ Nihwëti mbëzli mbë shiy, a ghëshi niy dzëmbëshi mbë ta mbëri. Tsëgha tsasliti mëndi mbë Zliya Hyala, ma kë mëndiy:

Dzëghwa mba'a mbëzli ka Izërayel nzëyshi ka zëmë shi zëmë,

ka sa tay tsa shi.

Ma lëy hwëm ki na, mba'a ghëshi satsishi, ka tsë kwa kwëma mbëreketi shi va ki, kë mëndi.

Ghwëy na na ghwëy kiy, ëntaa ghwëy dzaa tata mbëreketi nja ghëshi ma.

⁸ Nihwëti mbëzli mbë shi dibay, a ghëshi niy dzashiy dzëmbë mëni ghwërghwër. Dzëghwa Hyala mba'a niy zamti mbëzli gar diwëy diwëy bakë mëtsëkë mahkanti të vici kwëtij, va ghwërghwër tsa va. Ghwëmmë na ghwëmmë kiy, ëntaa ghwëmmë mëni ghwërghwër nja ghëshi ma.

⁹ Nihwëti mbëzli mbë shi dibay, a ghëshi niy dzëmbëshi mbë mëni shiy nighë kwëma Hyala kwa slëkëmmë. Mba'a shësher niy hacamtishi, ka bëkwëshi ghëshi gwanashi. Ghwëmmë na

10:6 10:6 Bëla 11:4, 34; Cem 106:14 **10:7 10:7** Sëvëri 32:6

10:8 10:8 Bëla 25:1-9 **10:9 10:9** Bëla 21:5-6

na ghwëmmëy, ëntaa ghwëmmë dzaa mëni shiy nighë kwëma Hyala nja ghëshi ma.

¹⁰ Nihwëti mbëzli mbë shi difay, a ghëshi niy dzëmbëshi mbë ngwëzlimëë dzëkën Hyala. Dzëghwa *ndë kwal tsa Hyala tsaa sëkë ta za mbëzli, mba'a sëkëë zamtishi. Ghwëy na na ghwëy kiy, ëntaa ghwëy ngwëzlimëë dzëkën Hyala ma.

¹¹ Shiy mënishì va lë mbëzli va tsëgha ni kiy, ta mbë nihwëti mbëzliy tëra kwëma ti shi mënishì ghëshi. Vantaa ghëshi dzaa zhiniy mëmëni gëla shi tsëgha ni va kwërakwë. Dzëghwa mëndi, mba'a mëndi tsaslambëshi mbë Zliya Hyala ta tsëhë sëëtiy dzëghwa slëmë ghwëmmë, ghwëmmë mbëzliy piy ni, ge'i lë kwa kërni vëghwë tsa.

¹² Va tsëgha kiy, ma ntsaa tëkëti, e garëfa wëzë wëzë këy, ë këë mëni mëhërli vantaa ghëci dzaa bëhwë tërë.

¹³ Ya war nimafa shiy na shi nashi ghwëy va *ndë jakaa mëniwëy, ta dzëghëwëy li shiy, tsëgha mananshi na kaa nihwëti mbëzli të hidì gwanashi. A na Hyalay, war njasa gëzëkë na va dza naa mëni kwëma. Ka dza naa banavë kwal kaa ndë jaka ta dzëghëwëy ghëci lë gëla shi dza bërci ghwëy nza daw ta së'watishiw. Mba'a kë ndë jakaa mëniwëy shiy dzëghëwëyëy, war ta ndawëy bërci dza Hyalaa dza, ta mbë ghwëy së'wahwëshi, ka sëvëriwëy mbë shi va kala tërëwëy ma kwa kwal Hyala.

10:10 10:10 Bëla 14:2, 36; 17:6-15; Cem 106:25-27; Ebr 3:17-18

10:11 10:11 7:29-31; Rm 15:4

10:12 10:12 Gal 6:1

10:13

10:13 1:9; Zhk 1:13-14

Kërakë pë ghwëy lë ta mbëri

14 Va tsëgha kiy mbëzlee ni dï yay, kërakë pë ghwëy lë kwëma ta ta mbëreketi.

15 Ghwëy ghwëy mbëzli gëzanjwëy ya ni kwëmay, mbëzliy sënata kwëma nza ghwëy, tækëtim dzækën kwëma gëzee va wëzë dë'wë ghën tsa ghwëy, nda tsëgha na, nda kala tsëgha na.

16 Sa ka ghwëmmë vaa sa shi sa, ka man-anta 'wësa kaa Hyala ghwëmmë mbë zëmë dafaa zëzë dzækën Ndë slëkëpëy, jakëjakë nza ghwëmmë lë Yesëw të mbërkë miymiy ci va dï naa gëzë. Sa ka ghwëmmë vaa ngavëri pëj, ghwëmmë mbë zëmë dafaa zëzë dzækën Ndë slëkëpë dibay, jakëjakë nza ghwëmmë lë Yesëw *Këristëw të mbërkë vëgha ci va dï naa gëzë.

17 Njana nzana kwëtinjëy pëj kiy, ya tsëgha nza ghwëmmë dëj ghwëmmë mbëzliy zëmëy, vëgha kwëtinj nza ghwëmmë. Sa nzanay, ghwëmmë gwanammë zëmë na pëj tsa kwëtinj tsa va.

18 Tækëtim të kwëma nja kwëma hwëlfë ka *Izërayel di. Mbëzliy zëmë shi slëy mëndi ta ta Hyalay, jakë na ghëshi lë Hyala va.

19 Njaa dëe gëzë kia? Shiy na kar mbëreketi ta ta mëndi va lë shi slasla mëndi va kaa ngëshi në ya na?

20 Nava tibaw, shi ka ka ta mbëreketi vaa slaslay, kaa hyeler ka ghëshiy slaslashi, kaa

10:14 10:14 1Zhj 5:21 **10:16 10:16** 11:24-25; Lk 22:17-20
10:17 10:17 12:27 **10:18 10:18** SlëniTaH 7:11-21 **10:19 10:19**
 8:4 **10:20 10:20** Nëw 32:17; Cem 106:37; ShiZhj 9:20

Hjala naw. Yën nee kiy, ka dee ghwëy jakëñwëy læ hyelerëw.

²¹ A ghwëy sënay kiy, ka dza ghwëy mbay sahwë tay tsa paslëhwë mëndi mbëri li, zhini ka sëekë ta sa miymiy Ndë slëkëpëw. Ka dza ghwëy mbay, zëmëhwë dafa ta mëndi mbëri li, zhini ka sëekë ta zëmë dafaa zëzëë dzëkën Ndë slëkëpëw.

²² Naa ë dï ghwëmmë bakati nëfë tsa Ndë slëkëpë na pën? Æ nzana tërëñwëba va ghwëmmë bërci kaa ngëci na?

Kwëmaa dzaa fë shëndëkëë dzëti Hjala pë ghwëy mëni

²³ Ma kë nihwëti mbëzliy ni mbë ghwëyëy: «A kwal va ndë ta mëni ya nimaba shi dï ndë» kë ghëshiy ni. Yan, tsëgha na nanzë, ë na na nzanay, gwanashi na shiy ka shi wëzë niw. A kwal va ndë ta mëni shi dï na, ë na na nzanay, gwanashi na shi mëni mëndi ka shiy dzaa këëtitëñwëy mbë nëw Yesëw kiy.

²⁴ Ya wa ndëy, ë këë mëni kwëmaa dzaa këëtiti tsahwëti ndë. Ka nzëyëy ndë war mbë mëni kwëma kwataka ta ghën tsa ci kwëtiy gwa'a tsëgha ma.

²⁵ Ya tsama sliw kësay ghwëy të læwmay, ë pë ghwëy pa, ka zëmë. Ka tëkë kwëma ghwëy ya jëw ma, ka dëw kwëma ghwëy dzëkën ma.

²⁶ Sa nzanay, a mëndi tsasliti mbë Zliya Hyala, a kë mëndiy:

Hidi nashi ghwëmmë ni, lë shi ti shi gwanashiy, shi Hyala kwa slëkëpë na ghëshi, kë mëndi.

²⁷ Ava va tsëgha, mba'a kë ntsaa nëw ma Yesëw harñwëy dzakë ghi tsa ci ta shi zëmë, dzëghwa mba'a nëfë tsa ghwëy zlëbati dza ti shiy, sa ka ghwëy tsëhëñwëy na, ë pë ghwëy taa zëmë shi bëñwëy na lë nëfë tsa ghwëy kwëtij, ka zëzë kwëma ghwëy ya jëw ma, ka dëw kwëma kën shi zëmë va ghwëy ma.

²⁸ Ma mba'a kë ndë ni ngëñwëy, sliw tsa tahwë mëndi mbëri li na sa dza ghwëy tsa ta zëmë, këy, zlayëm, ka zëmë ghwëy ma! War mba'a pë ghwëy zëmëhwë tsëghay, ta fanavë təkë kwëma hwëvë hwëvë na dza naa dza kaa ntsaa gëzanñwëy kwëma va va.

²⁹ Ma kwëma gëzee nay, va na dza ghaa təkë kwëma mbë nëfë tsa gha naw, va kwëma dza ntsaa gëzaja kwëma va vaa təkë në ya.

Nëghëtaa gha dzaa bë fëti kaa ghën tsa gha, kala dza ghaa mbay zhiniy gwëra ghën tsa gha va təkë kwëma tsahwëti ndë ma.

³⁰ Mba'a pë gha mënti 'wësa kaa Hyala ta shi zëmë gha, ka zëmë shi gha kiy, tawa dza mëndiy bëña fëti va zëzë kwëma tsahwëti ndëa?

³¹ Ya shi zëmë zëmë ghwëy, ya shiy sa ghwëy, ya war nimabä shiy na shi mëni ghwëyëy, shiy dzaa fë shëndëkë dzëti Hyala pë ghwëy mëni.

³² Ə pə ghwəy mənı məhərli va nəghətaa ghwəy dzaa mənı kwəmaa dzaa fambə tsahwəti ndə mbə mənı *kwəma jikir na kwa kwəma Hyala. Ya ndə Zhəwifə na ndə, ya ntsaa kamaa ndə Zhəwifə, ya ntsaa nəw Yesəw na gwa'a.

³³ Yən də'wə ghən tsee kiy, tsəgha jihəvee ta mənı kwəmaa dzaa təbanshi kaa mbəzli gwanashi, ya mbə namaba kwəma mənı. Ka mənı kwəmee kwataka ta ghən tsee gwa'a tsəghaw, kwəmaa dzaa kəətiti mbəzli gwanashi, ta mbə ghəshiy mbəlishi na sa pəlee mənı nzə, tsəgha pə ghwəy mənı kwərakwə.

11

¹ Ə pə ghwəy mənı kwəma mənı kwa kwal Hyala, njasa nzee va mbə mənı kwəma mənəhwə Yesəw *Kəristəw tə hidı kwərakwə.

Njasa təbə dzəghwa kwəma Hyala va zal lə va mali

² Ghwəyəy, mbə falhwəy nzee tərənw, sa nzana war mbə zəzəra ghwəy ya mbə namaba kwəma, zhini mbə nəw mənı shi banavənwəy ya ghwəy fa.

³ Ya tsəgha nzə kiy, avanta nahwəti kwəma dəe ghwəy sənata: Yesəw Kəristəw na dikə tsa zhər gwanashi. Zal na, ghəci dikə tsa mali ci, ma Hyala ki na ghənzə dikə tsa Yesəw Kəristəw.

⁴ Va tsəgha ki, war mba'a kə zal cə'wə Hyala, ya kwəmaa səəkə va Hyalaa gəzə na, lə shiy

ghëci mbë ghën ciy, ghalaba na, ë ha'wë ma na të Yesëw Këristëw.

⁵ Ma na mali, ghënzë mbë cë'wë Hyala, ya ghënzë mbë gëzë kwëmaa sëäkë va Hyala, kala pëhambë shiy kë mbë ghën nzëy, ë ha'wë ma na të zata tsaa mëni dikë vaa dzäkën ghalaba. Ghala mbë lë maliy slënamti ghën tsa nzëw. Kwëma ha'wë ha'wë na dza naa nza kën tsëgha.

⁶ Mba'a kë mali kala dë pëhë shiy dzëmbë ghën nzëy, ë kë slënamti ghën tsa nzë fëlg'hën? A ghwëy sënay kwëma ha'wë ha'wë na na ya sla ghën, ya slëni ci va mali. Njana nzana tsëgha ghënzë kiy, wëzëfa pëhambë na shiy mbë ghën nzë ghala pëtsa va na.

⁷ Ma na zal na naci ghëci mbë cë'wë, ya ghëci mbë gëzë kwëmaa sëäkë va Hyalay, ëntaa ghëci dzaa pa shiy dzëmbë ghën ci ma. Sa nzanay, ta nza nja ghënzë ngati Hyala zal, ka ci shëndäkë tsa nzë sëvëri mbë. Ma na maliy, tsa zal shëndäkë na tsaa civa sëvëri mbë.

⁸ A ghwëy sënay, zal kiy, të nahwëti bëla vëgha mali ngati Hyalaw, mali na sa ngati na të nahwëti bëla zal.

⁹ Zhini dibay, kaa mali ngati Hyala zalëw, mali na sa ngati na kaa zal.

¹⁰ Va tsëgha na kiy, war lë shiy dë na mbë ghën mali, ta mbëë ci dikë tsa mëni zal dzäkën lë të mbërkë kwëma ka kwal Hyala më ghwëmë kwërakwë fa.

¹¹ Ma ghënzë nja na ghwëmmë ghwëmmë mbëzliy nëw Yesëw Këristëw, ya war tsëgha gëzëkë kwëma vay, va ghwëmmë na, a

ghwëmmë sënay, ka në mali të mbërkë zal nzee tîbaw, këw, ka në zal të mbërkë mali nzee tîbaw, kë dîbaw.

¹² Njasa nzana va, hëŋ Hyala bëvë bëla të zal, mba'a ngati mali tiy, tsëgha zhini naa mënta dîba, mali saa zhiniy ya zal sëkwa. War sëkë va Hyala tsahwë shiy gwanashi.

¹³ Ya ghwëy dë'wë ghën tsa ghwëyëy, nighëtim kwëma va di, ka dza naa tëbë maliy cë'wë Hyala kala pëhë ma shiy dzëmbë ghën nzë na?

¹⁴ Ma na zal sana ya war të pa ciy, kwëma ha'wë ha'wëta na zlashi shëti ciy sëkwashi biti biti. Ya wa ndëy, aa sënata nava tsëgha.

¹⁵ Əy ma na mali, ghënzë kë zlashi shëti nzë tsëgha kiy, lë bama ti tërëŋw na, sa nzana mba'a Hyala banavë shëti biti biti ni tsëgha, ta mbë ghëshiy dëpay ghën tsa nzë.

¹⁶ Mba'a kë tsahwëti ndë dzaa zhini ghën, ka ngërë ghëpëë dzëkën kwëma gëzëkëe nay, avanta kwëma gëzancee: Tsëgha na na ghëy kwëma sënabëŋwëy ghëy mbë mëni, zhini tsëgha nihwëti mbëzliy nëw Yesëw sënabëvë kwërakwë dîba, në ya kaa ngëci.

Njasa ka ghwëmmë zëmë d'afaa zëzëë dzëkën Ndë slëkëpë

¹⁷ Kwëma dëe na gëzëŋwëy sanay, kwëma kwa falëwëy naw. Sa nzanay, e favë, ghala pëtsa ka ghwëy basëŋwëy ta cë'wë Hyalay, kar ghwëy mëni shi wëzë ni mbë basëva tsa vaw, kë mëndi.

¹⁸ Kwa tanja kwëma ghëe favë mbë kwëma vay, ghala pëtsa ka ghwëy basëvay, kar ghwëy

dzaṅambə ghala mbə ghən tsa ghwəy ghəngħən ghəngħən, kə mēndi. Ma sa təkēe kwəma va kwərakwə ɓa na, nja tsəghaa yən nighə katanj.

¹⁹ Talay, wəzəɓa dzaṅambəvata ghala tsəgha mbə ghwəy na, ta mbə ni Yesəw *Kəristəw mbəzli slar slar niy cikəvəri ghən tsa shi mbə ghwəy.

²⁰ Ghala pətsa ka ghwəy ɓasəṅwəy ta zəmə dafaa zəzəə dzəkən Ndə sləkəpə kiy, kar ghwəy təkə na, dafaa zəzəə dzəkən Ndə sləkəpə na sa ɓasəṅəy ghəy na ta zəmə nzə katanj, pə ghwəyəw.

²¹ War ɓasəṅwəy ma ghwəy ta zəmə nzəy, ya wa ndəy na ci dafa takə na ka naa zəmə, ka gha nighə ki na, lə mashi nihwəti, nihwəti na, ghəm ghəm mətəhi shi sa ka ghəshiy ghyamtəvashi.

²² Kwəma ka waa nava tsəghaa? Ə kama ghi va ghwəy gar zəmə shiy ya gar sa shiy ghwəy kəy na? Naa, ɓasəva tsa mbəzliy nəw Yesəw na tsa dī ghwəy va ndəramti, ka pa ha'wəə dzəkən ni kama shiy və shi mbəzli na pən? Njaa dzee ni ngəṅwəya? Ta falṅwəy dzee mbə gəla kwəma tsəgha na va nə ghwəy na? Ka falvəṅwəy ya teepəw!

²³ A na neyey, avanta kwəma ɓənivee va Ndə sləkəpə, tsəgha yən ɓanavəṅwəy kwərakwə: Ma hetihwer tə vərđi ngati mēndi va dafa ta kəsə ciy, dzəghwa Ndə sləkəpə Yesəw tsan j ɓəvə pəṅ,

²⁴ dza na ka mananta 'wəsa ti kaa Hyala. Ma sa manamti na 'wəsay, dza na mba'a ngangavəri

pej tsa va. Ma kə na: «Ava ghənzə na vəghee ndaŋwəyee. War tsəgha pə ghwəy dzaa məni ya hwəmba, ta mbə ghwəy zəzəə dzəkənee» kə.

²⁵ Ma ləy hwəm sa zəhwə ghəshi dafa na, dza na həŋ bəvə hwəpər shi sa dība. Ma kə na: «Avanashim shi sa niy, ghəshi na yəwən *sla kiri tsa slati Hyala ta jakəva lə mbəzli, lə miymiy ya dzaa shəkəshi. Ya hwəmba dza ghwəy basəŋwəy ta sashi taa nzay, zəzə tə ghwəy dzəkənee ghwəy mbə sashi» kə.

²⁶ Di naa gəzəy, ya hwəmba basəŋwəy ghwəy ta zəmə pej tsa, lə ta sa shi sa niy, bar tsa məti mətiy Ndə sləkəpə Yesəw ta mbəə mbəlīpə na sa gəzanshi ghwəy kaa mbəzli. Ka gəzanshi pa' fəca dza naa zhəkə.

²⁷ Va tsəgha nzana ki, ma ntsaa dzaa zəmə pej tsa Ndə sləkəpə, ka sa shi sa ci, kala zəzə maa dzəkən, mba'a bətishi nja shi zəmə gəmshī niy, a fəti və kwa kwəma Hyala, sa nzana mba'a ghəci ndərəti vəgha Ndə sləkəpə, mba'a miymiy ci.

²⁸ Ghənzə tsəgha kiy, ya wa ndə na ə kə dzaa naghanti nəfə tsa ci də'wə ghən tsa ci ka na gha kwəfəghə zəmə pej tsa va lə shi sa va.

²⁹ Sa nzanay, ya wa ntsaa dzaa zəmə pej tsa Ndə sləkəpə, ka sa shi sa ci, kala təkə maa dzəkən vəgha Ndə sləkəpəy, ngwəvə Hyala na sa mbahə naa dzəkən ghən tsa ci.

³⁰ Ava va tsəgha nashi ghwəy mbəzli gwərapə gwərapəshi ni daŋ mbə ghwəy sana, zhini

11:25 11:25 sla kiri tsa 'war'war tsa: Zher 31:31-34; Lk 22:20; 2Kwər 3:6; Ebr 8:6; miymiy: Səvəri 24:6-8; Ebr 9:12 **11:26**
11:26 Mt 26:29 **11:27 11:27** 11:20-22; Ebr 10:29 **11:28 11:28**
 2Kwər 13:5

tsəgha vədëvəder, ma nihwəti ɓa na, mba'a ghəshi bəkwəshi.

³¹ Ma mba'a pə ghwəmmə naghāmti kwəma mbə nefer ghwəmmə wəzə də'wə ghən tsa ghwəmmə ka ghwəmmə gha zəmə nzəy, ka dza Hyalaa ɓasə ngwəvəə dzəkən ghwəmməw.

³² Mba'a kə nabətəmmə, ka də'wəvəmməy, i na nava immə na, vantaā ngwəvə dzaa dzəkən ghwəmmə kwasəbə mbəzliy nəw ma Yesəw fəca dza naa sla ngwəvə mbəzli tə hidī.

³³ Ma kiy ngwarməhiray, mba'a pə ghwəy ɓasəva ta zəmə dəfaa zəzəə dzəkən Ndə sləkəpəy, ndəghə pə ghwəy dzaa ndəghəti ghən tsa ghwəy, gwanəŋwəy ghwəy ɓasəŋwəy, ka ghwəy gha zəmə shiy.

³⁴ Mba'a kə tsahwəti ndə nay lə may ghəciy, pərɓa kəghi tsa ci kə dzaa zəməvə shi zəmə ci. Ma ghalaba kiy, sa ka ghwəy ɓasəŋwəy na, ka dza Hyalaa ɓasəŋwəy ngwəvəw.

Ma naa tərmbə kwəma kiy, sa kee tsəhəra mbə ghwəy dzee sləka nava.

12

*Njasa təhəpə *Safə tsa Hyala bərci ghəngħən ta ghəra sləni Hyala*

¹ Mbə kwəma dzee na ta gəzəŋwəy nana kiy ngwarməhiray, ə dəe ghwəy sənata kwəmaa dzəkən bərci vəlīpə Safə tsa Hyala ghəngħən ghəngħən ta mənī shiy.

² A ghwëy sënay, ghala pëtsaa niy nëw ma ghwëy Yesëw *Këristëwëy, ë niy nëw ghwëy mbëreketi nja ghwëlefesli. Niva shiy kiy, ka mbata gëzë kwëma ghëshiw.

³ Va tsëgha gëzanwëy ya, a ghwëy mbëë sënay, tsëgha na kwëma va nanaw pë ghwëy. Mba'a kë ndëë gëzë kwëma lë bërci Safë tsa Hyalay, ka dza ntsa vaa ni ntsa bazlamti Hyala na Yesëw, këw. Dibay, ka mbay ndëë ni Ndë slëkëpë na Yesëw, kë, kala lë bërci Safë tsa Hyala mbë nëfë tsa ciw. Ava tsëgha na.

⁴ Sanay, ghënghën ghënghën na bërci bëmmë Safë tsa Hyala ta mëni shiy, ya tsëgha nzë ki na, war Safë tsa Hyala tsa kwëtij tsa ghëci.

⁵ Ghënghën ghënghën slënihi ghëra mëndi tifa difa na, war Ndë slëkëpë tsa kwëtij tsa bëpë slënihi va ta ghërashi mëndi.

⁶ Ghënghën ghënghën kwal tsa ghëra mbëzli slëni kwa difa na, war Hyala kwëtij na canshi kwal tsa va kaa mbëzli ta ghëra slëni va.

⁷ Ya wa ndëy, a Safë tsa Hyalaa ghëra slëni li ka fanci bërci ta këti nihwëti mbëzli.

⁸ Dza na kaa tsahwëti ndëy, mba'a banavë bërciy gëzë kwëma lë sënata kwëma mbë, ma kaa tsahwëti ba na mba'a banavë bërci gëzë kwëma lë sënashi shi bëni mëndi.

⁹ Kaa tsahwëti difa na, mba'a Safë tsa va vay, banavë bërciy bë nëfë tsa ci gwanay kaa Hyala. Ma kaa tsahwëti na, mba'a Safë tsa va vay kwëtij banavë bërciy mbëli ka zëlghwë.

¹⁰ Dza na mba'a ßanavë bërciy mëni kwëma madanã madanã na kaa tsahwëti. Kaa tsahwëti na, gëzëpë kwëmaa sëkë va Hyala. Ma kaa tsahwëti na, mba'a ßanavë bërciy sënay tëhëvëri kwëmaa sëkë va Safë tsa Hyala ðewðew tsa, lë naa sëkë va hyeler ghwëni *ndë jaka tsa Hyala. Kaa tsahwëti ßa na, mba'a ßanavë bërciy gëzë kwëma lë nahwëti ghani favë ma mëndi. Ma kaa tsahwëti na, mba'a ßanavë bërciy mbay zhinikëvëri kwëmer gëzëkë tsahwëti ndë va. Ava tsëgha.

¹¹ Shi va gwanashi kiy, war Safë tsa Hyala va kwëtij tsa kwëtij mënishì na mbë mbëzli. Ghëci tihë na bërci va kaa mbëzli, ya wa ndëy, mba'a ßanavëshi njasa tëbançi na.

Njasa nza bëlahi va ðananj të vëgha ndë kwëtijëy, tsëgha na mbëzliy nëw Yesëw

¹² A ghwëmmë sënay ndë ngëriy, vëgha kwëtij na, mba'a bëlahi ðan ti. Ya tsëgha na bëlahi ðan ti kiy, war vëgha kwëtij ka naa nza. Ava tsëgha na lë Yesëw *Këristëw kwërakwë ki.

¹³ Ghala pëtsaa mënimmmë mëndi *batëmëy, ka vëgha kwëtij mëntëmmë *Safë tsa Hyala va kwëtij tsa gwanammë. Ya mbë hwëlfë *ka Zhëwifë na ndë, ya mbë nahwëti hwëlfë na ndë, ya ntsa papa tsa, ya ntsa yaya tsay, war Safë tsa kwëtij tsa va na sa fambëmmë Hyala mbë nefër ghwëmmë gwanammë.

¹⁴ Shiy kwëtij mënti na vëgha ndë ngëri kiw, bëlahi ðan jakëshi na.

15 Ya ə nə səda sana, bəla tə vəgha ndə ngəri nzee njana kamee ka dəvəw, kəy, katan dza naa kamaa bəla tə vəgha ndə ngəri na? Tibaw.

16 Ya ə nə sləmə sana bəla tə vəgha ndə ngəri nzee njana kamee ka mətsəw, kəy, katan dza naa kamaa bəla tə vəgha ndə ngəri na? Tibaw.

17 Ya ghənzə niy nza sana, dzəghwa bəlahi tə vəgha ndə ngəri, mba'a ghəshi mənishi ka mətsəhi gwanashi kiy, lə wa niy dza ndəə favə kwəma nzaa? Ya ka slimim gwa'a tsəgha niy nza shi tə vəgha ndə kiy, lə wa niy dza ndəə fa zən tsa shiy nzaa?

18 Njasa nza bəlahi va tə vəgha ndəy, Hyala fəyshi na tsəgha, dzəghwa tə pətsa dī na.

19 Mba'a kə Hyala niy məniti bəlahi tə ndə ngəri va ka nahwəti bəla kwətinj nzay, ka dza vəghaa nza tifa nzaw.

20 Bəlahi məniti na va dfañ ni kiy, ghəshi məniti na vəgha ndə ngəri.

21 Tsəgha kə kiy, ka mbay mətsəə ni kaa dəvə na: Kwal tsee tifa lə ghaw, kəw. Ka mbay ghən ni ba na: Kwal tsee lə ghwəyəw, kə kaa shidshidw.

22 Sana, war mba'a kə na nata gha va bəla tə vəgha gha, kwəf kwəf na kala tifa nzay, ntsa məti məti tsa niy dza ghaa nza nza.

23 Ghwəmmə kəə nighə sanay, bəla tə vəgha ghwəmmə va ka ghwəmməə bəti njasa kama vəri tiy, ghənzə na na ka ghwəmməə gwəraa ndəghwə. Na ha'wə ghwəmmə va li bəla tə vəgha ghwəmmə kala dī ghwəmmə mbəzliy natay. Ghənzə na sa gwəra ghwəmməə fə ghən ti.

²⁴ Dzəghwa naa təbə bəla tə vəgha ghwəmmə na, kala mbə ghwəmmə lə nava bəla vəgha. Hyala ngati na shi va tsəgha gwanashi, ta mbə diməə nza tərəŋwəba tə ni ha'wə ndə va shiy li shi.

²⁵ Ma mənti Hyala tsəghay, nəghətaa vəgha ntsa kwətɪŋ tsa dzaa tihəvəri ghən tsa nzə, ta mbə bəlahi tə vəgha gwanashiy kəkəkəti ghən tsa shi kwa jipə shi.

²⁶ Mba'a kə zhi bəhəvə ndə tə nahwəti bəla tə vəgha ciy, vəgha ntsa va gwanata ka naa nza mbə sa ngərə'wə va zhi tsa va. Mba'a kə məndi ghasləti nahwəti bəla vəgha ndə bəy, vəgha ci va gwanata ka naa nza mbə təbə kwərakwə bə.

²⁷ Ghwəy gwanəŋwəy, ghwəy mbəzliy nəw Yesəw kiy, vəgha ciy gə ghwəy. Bəlahi tə vəgha ci nza ghwəy, ya wa ndə mbə ghwəyəy lə tsa ci pi na tə vəgha va.

²⁸ Hyala də'wə ghən tsa nzə bənavəshi na sləni ghəngghən ghəngghən mbə dəvə shi kaa nihwəti mbəzli, mbə mbəzliy nəw Yesəw. Dza na kwa tanjanəy, mba'a fəy *ka kwal Yesəw, zhini na kwa baka, mba'a fəy ka gəzə kwəmaa səəkə və. Ma tə kwa mahkana na, mba'a fəy mbəzliy dzaa bənipə kwəma nzə. Zhini na dība na, mba'a bənavə bərci kaa nihwəti mbəzli ta məni shi maɖaŋa maɖaŋa ni. Ma nihwəti bə na, mba'a bənavəshi bərciy mbəli ka zəlghwə. Nihwəti dība na, mba'a bənavəshi bərciy kəti mbəzli. Nihwəti dība na, mba'a bənavəshi

12:26 12:26 Rm 12:15; 2Kwər 11:29 **12:27 12:27** 6:15; 10:17; 12:12; Rm 12:4-5; Ef 4:4, 16; 5:30 **12:28 12:28** 12:8-10; 14:1-4; SləniKY 13:1; 15:32; Ef 4:11-12

bërciy 'wa kwal kaa mbëzli, ma nihwëti difa ki na, mba'a ßanavëshi bërciy mbay gëzë kwëma lë nahwëti ghani favë ma mëndi. Ava tsëgha.

²⁹ Nay ghwëy njasa tëhavëpë Hyala slëni nzë sa? Gwanashi na mbëzliy ka kwal Yesëw na? Gwanashi na mbëzliy ka gëzë kwëmaa sëkë va Hyala na? Gwanashi na mbëzliy ka ßënipë kwëma nzë na? Gwanashi na ghëshiy ka ghëra slëni madanjan madanjan na na?

³⁰ Kaa ngëshi gwanashi ßanavë na bërciy mbëli mbëzli va zëlghwë na? Gwanashi mbay ghëshi gëzë kwëma lë ghani sënata ma mëndi na? Kaa ngëshi gwanashi ßanavë na bërciy zhinikëvëri kwëma sënata ma mëndi va na? Tibaw.

³¹ Ma pë ghwëy mëntiy, pëlam kwal tsa kwëmavë niy gwëramti bërci mbë bërci ßëpë Hyala.

Nana kiy, ta cinwëy kwal tsa gwëramti mbë kweler va gwanashi dzeë.

13

Di nihwëti mbëzli na shiy gwëramti mbë shiy gwanashi

¹ Sanay, ya war ë nzana, mba'ee mbay gëzë ghanihi mbëzli të hidï ghënghën ghënghën, zhini ka mbay gëzë ghani ka kwal Hyalay, kala di nihwëti mbëzli pën na, ghala mbë ya lë kwërenjan, ya lë bambadë tsa dë'wë mëndiw.

² Ya ə nza bərciy gəzə kwəmaa səəkə va Hyala kaa mbəzli vəya, ya gwa'a gwa'a sənashē shiy, ya ə nza bərciy favə kwəma mbəmbə na 'yahə'yahə na mbə məhərlee, ya ə banavee nəfə tsee kaa Hyala gar mbay ya ni ka kəlan: 'Barvanja tə pətsa nza gha va, pən, ka barvay ghəciy, kala dī nihwəti mbəzli pən na sləni gəmta naa shi mənē va tsəgha.

³ Ya ə bəvee shi vəya gwanashi, mba'ee tahananavəshi kaa ka cicikwə, ya war lə vəgheta zlatanavee kaa mbəzli ta ndantəra məndi lə ghwəy, kala dī nihwəti mbəzli pən na, shi dzee kwəmavə mbə niva shiy tibaw.

⁴ Ma ntsaa dī nihwəti mbəzli nacy, ndə sə'wa kwəma ka naa nza. Ka mənī kwəma wəzə na kaa mbəzli, ka səl na va ndəw, ka vəshi naw, ka kəli ghən tsa ci naw.

⁵ Ka mənī shi ha'wə ha'wə ni ntsaa dī nihwəti mbəzliw, ka təkə kwəma wəzə na na kwataka ta tsa ci ghən gwa'a tsəghaw, ka bə nəfə na tanjanəw, ka kəsə ndə na mbə nəfə ciw.

⁶ Ntsaa dī nihwəti mbəzliy, ka vəshi na ta *kwəma jikir na mənī məndiw. War ta na katan na kwəma ka naa vəshi.

⁷ Ntsaa dī nihwəti mbəzli na nacy, gwənjəy ka naa nzəyəy, ya mbə namaba kwəma. War kaa Hyala ka naa banavə nəfə tsa ci, ya mbə namaba kwəma. Və na nacy, kwəma tiba kala dza Hyalaa gwəmatiw. War ə ka naa sə'wa kwəma gwanata.

⁸ Ma ntsaa dī nihwəti mbəzliy, ya hwəmba na

ka dza dî tsa ci vaa kërëyëw. Ta na gëzë kwëmaa sëäkë va Hyala kaa mbëzliy, ta garëti dza mëndi ge'i lë tsahwëti vëghwë. Gëzë kwëmer lë ghanihi sënashi ma mëndi dibay, ta zashi dza ghëshi. Ya sënata kwëma sënata ghwëmmë nay, ta zata dza na.

⁹ A na na ghwëmmë kwëma sënata ghwëmmëy, kërkëti ghwëmmëw. Gëzë kwëmaa sëäkë va va Hyala gëzë ghwëmmë dibay, kërkëti ghwëmmëw.

¹⁰ Ma sa dza Hyalaa cikëvëri na kërkë kërkë na va kwëma cesl na kiy, ta zata dza na mbë kwalta na va kwëma ki.

¹¹ Ghala pëtsaa niy nzee zëghwëray, kwëma ndërazhi niy gëzee, zëzë kwëmee na, sa ndërazhi difa. Nee mëhërli vëya na, war sa ndërazhi gwa'a tsëgha. Nana ki, sa këliree ka mëndaa zal na, mba'ee zlashi mëni shi ndërazhi.

¹² Nana diy, war fëtëhë fëtëhëshi nashi ghwëmmë shiy gwanashi, njasa nighëshi ghwëmmë kwa nighëmti tsa kama rinrin tsa. Fëca vici gëzee va kiy, ta nashi dza ghwëmmë wëzë wëzë, lë mëtsë ghwëmmë. Nana diy, daw sënatee kwëma, sa dza vici vaa mënta kiy, shiy gwanashi dzee sënashi, njasa sënara Hyala va gwanara kwërakwë. Ava tsëgha.

¹³ Sana kiy, shiy mahkan na shiy mënishî, kala dzaa këdî ma: Banavë nëfë kaa Hyala, fëy ghën gëzlinjë ta kwëma gëzëkë Hyala mëni nze, mba'a dî nihwëti mbëzli. Ya tsëgha nze kiy, dî nihwëti

13:12 **13:12**Rm 8:24; 2Kwër 5:7; A Hyala sënashi mbëzli gwanashi: 8:3; Gal 4:9 **13:13** **13:13** Kwël 1:4-5; 1Tes 1:2-3; Tit 2:2; Ebr 10:22-24; 1Zhñ 4:16

mbëzli na shiy gwëramti dikë mbë shi mahkan ni va bëlakee.

14

Bërciy gëzë kwëmaa sëakë va Hyala lë bërciy gëzë kwëma lë nahwëti ghani

¹ Va tsëgha kiy, ë pë ghwëy jihëva ta dfi nihwëti mbëzli. Difa kiy, lë nëfë tsa ghwëy gwanay pë ghwëy maw kwëmavë bërci bëpë *Safë tsa Hyala. Gaw bërciy gëzë kwëmaa sëakë va Hyala kaa mbëzli pë ghwëy dzaa gwëraa maw.

² Ntsaa kwëmavë bërciy gëzë kwëma lë nahwëti ghani favë ma mëndiy, kaa Hyala kwëtita gëzë na kwëma ci. Kaa mbëzli naw. Sa nzanay, ndë tibaa favë kwëma gëzë naw. Kwëma Hyala sënata ma mëndi na sa gëzë na gwa'a tsëgha, sa banavë Safë tsa Hyala bërciy gëzë nzë sëvëri.

³ Ma na ntsaa gëzëpë kwëmaa sëakë va Hyala lë ghani favë mëndi naci kiy, kaa mbëzli gëzë na, ka favë ghëshi, ka këtishi kwëma gëzë na va, ka mëtsahanshi bërci, ka garëshi wëzë wëzë mbë kwëma Hyala.

⁴ Ndë gëzë kwëma lë nahwëti ghani favë ma mëndiy, war ghëci kwëtiy na sa dza kwëma ci vaa këtiti. Ma na ntsaa gëzëpë kwëma banavë Hyala ta gëzë kaa mbëzliy, mbëzliy nëw Yesëw gwanashi dza naa këtiti lë na ci va kwëma.

⁵ Yënëy, ë dfi Hyalaa ndanwëy bërciy gëzë kwëma lë nahwëti ghani gwananwëy. Nanzë

kiy, bërciy gëzë kwëmaa sëäkë vë kaa mbëzli na sa gwërantee dî Hyalaa ndañwëy. Mba'a kë ndëë gëzëpë kwëma lë ghani favë ma mëndiy, mba'a ndë zhinipë kwëma gëzë na va tîba dî na, ta mbë kwëma vaa këëti mbëzliy nëw Yesëw. Kala tsëghay, dikëba ntsaa gëzëpë kwëmaa sëäkë va Hyala na, kaa ntsaa gëzë kwëma va lë na favë ma mëndi ghani.

⁶ A ngwarmëhira, ya yën dza sënzënva, ndësee tsëhëra mbë ghwëy, tapë, yën ta gëzëñwëy kwëma lë ghani favë ma mëndi kiy, dza kwama dzee këëtitéñwëy mbë kwëma va tsëgha ghwëy nighëa? Mba'a pën tsëhëra mbë ghwëy dî nay, ka gëzëñwëy dzëkën shi citëra Hyala, aw na, ka cinwëy kwal tsaa sënata kwëma, ya ka gëzëñwëy kwëmaa sëäkë va Hyala, ya ka bëniñwëy nihwëti shiy. Ghalaba kiy, ta këëtiñwëy dzee.

⁷ Tëkëtim kwëma ya të kwëma shi ka mëndiy viy nja sherey, lë ni ka mëndiy tsa nja gëzëpëli di. Njaa ka ghwëy favëshia? Mba'a kë ntsaa viyshi, ya ntsaa tsashi kala yëmëtishi wëzëy, ka dza ndëë sënay ghën të gëla ni dî na va mëni shiyëw.

⁸ Tsëgha na lë kwëma ndë viy tëlímëë dzëmti ta har mbëzli ta pa dîba, war mba'a kë ndë viy tëlímëë dzëmti kala viyti tëlímëë ci lë kwal kiy, wa ntsaa dzaa kafë ta dza ta paa?

⁹ Ghala mbë lë kwëma ghwëy kwërakwë kiw. Mba'a pë ghwëy gëzë kwëma lë ghani favë ma mëndi kiy, ndë tîba mba'a dzaa favë kwëma dî ghwëy va gëzëw. Ghalabay, dzëmbë safë dza gëzë kwëma ghwëy nza.

¹⁰ Ta na ghanihiy, ðan ghønghøn ghønghøn na ghøshi tø hidfi. Nahwëti ghani mbø shi kala gëzøva kwøma liw.

¹¹ Ya tsøgha nzø mba'a kø ndøø gëzara kwøma lø ghani favø mee sanay, ndø mælmø dzee bøti tsava ndø, tsøgha ghøci dzaa bøtøra, nja ndø mælmø kwørakwø.

¹² Njana nza ghwøy mbø maw kwømavø børci bøpø Safø tsa Hyala kiy, tørønwbø børciy dzaa køetiti mbøzliy nøw Yesøw ta køli ghøshi mbø kwøma Hyala pø ghwøy pøla.

¹³ Va tsøgha kiy, mba'a kø ndø kwømavø børciy gëzø kwøma lø nahwëti ghani favø ma mændiy, ø køø cø'wø Hyala difa, a Hyala ðanavø børciy zhinikøvøri kwøma gëzø na va kaa nihwëti mbøzli.

¹⁴ Mba'a pøn cø'wø Hyala kwa kwøma sønata ma mændiy, mbø cø'wø ka nøfø tsee nza, ma møhørlee na gwønøta.

¹⁵ Njana nzana tsøgha kiy, njaa tøbø na yøn mønìa? A dzee møniy, ka cø'wø lø ghani favø ma mændi, zhini ka cø'wø lø møhørlee dzee møni. Ya cøm hee ta fal Hyala dibay, ka ha lø kwøma favø ma mændi, zhini ka ha lø møhørlee dzee ha.

¹⁶ Kala møni pø gha tsøgha sana, dza gha tapø dzømbønja mbø mananta 'wøsa kaa Hyala lø kwøma favø ma mændiy, njaa njaa dza mbøzli tifa sønata maa dzøkøn nava kwømaa ni *Amin, kø ghøshi ta zløba cø'wø gha vaa? Ka dza ghøshiy mbay gëzø, sa favø ma ghøshi sløkar tsa kwøma gëzøkø gha vaw.

¹⁷ Ya ə niy nza kwəma məni gha va 'wəsa tiy kwəma wəzə nay, sa favə ma məndi kwəma gəzə gha va na, ka dza naa kəətiti mbəzliw.

¹⁸ Yənəy, 'wəsa nə ya kaa Hyala. Sa nzanay tərənwbə kaa ngəra ndara na bərçiy gəzə kwəma lə nihwəti ghanihi ghəngħən ka taŋamtəŋwəy gwanəŋwəy.

¹⁹ Ya tsəgha nzə ki, mba'a pən mbə basəva tsa mbəzliy nəw Yesəwəy, wəzəbə gəzəkee kwəma cifə lə kwəma favə məndi ta mbəə bananshi shiy kaa mbəzli kee favə, kən dzarəa dzəmbə gəzə kwəma diwəy diwəy diwəy kwa kwemer favə ma məndi.

²⁰ A ngwarməhira, əntaa təkə kwəma ghwəy nza njasa ndərazhi ma. War təkə kwəma mətikwəkwər kə sa mbə ghən ghwəy. Dza kwa *kwəma jikir na nanzəy, nja ndərazhi pə ghwəy məniŋwəy, sa nzanay, sənay məni jikir ndərazhiw.

²¹ A məndi tsasliti kwəma mbə Zliya Hyala, a kə məndiy:

A kə Hyalay:

«Ka məlmə dzee ghwəniy səəkə ta gəzanshi kwəma kaa mbəzlee ni, kwa ghani sənata ma ghəshi, ya tsəgha nzə kiy, ka dza ghəshiy fa kwəmee vaw» kə, kə məndi.

²² Ma gəzə kwəma lə nahwəti ghani favə ma məndiy, kwəmaa canshi Hyala li kaa mbəzliy nəw ma Yesəw, ta mbə ghəshiy sənay ghəngħən na ghəshi lə mbəzliy nəw Yesəw, kə ghəshi. Ta ci kwəma kaa mbəzliy nəw Yesəw naw. Ma

na bërciy gëzë kwëmaa sëkë va Hyalay, kaa mbëzliy nëw Yesëw ci na kwëma, kaa mbëzliy nëw ma Yesëw naw.

²³ Ya ghwëy dza ghwëy mbëzliy nëw Yesëw gwanañwëy mba'a ghwëy basëñwëy, tapë ghwëy mbë gëzë kwëma gwanañwëy lë nahwëti ghani favë ma mëndi kiy, njaa dza mbëzli tifa sënata maa dzëkën kwëma va, lë mbëzliy nëw ma Yesëw sëkëshiy zhëghëtëñwëy sa ka ghëshi favë ghwëy mbë gëzë kwëma vaa? Ka dza ghëshiy ni: Ka gezlekiki na mbëzli ni, kë ghëshi sa?

²⁴ Kala nava kwëma tifa sana, dza ghwëy gwanañwëy ka gëzë kwëmaa sëkë va Hyala lë kwëma favë mëndiy, sa ka mbëzliy nëw ma Yesëw lë nihwëti mbëzli gëmshi ni sëkëshi favë kwëma va na, ta sënay dza ghëshiy dzëkën jikir tsa mëni ghëshi, ka bänshi fëti kwëma va mbë nefer shi.

²⁵ Kwëmaa niy nza mbëmbë na mbë nefer shiy, cëkë' dza kwëma vaa pëledikëvëri. Ka ghëshi dza ki na, ka tsëfëkwë kwa sëda Hyala, ka përa'wanta dividivi shi. Ma kë ghëshi dzaa ni lë miy tsa shi na: «A ghwëyëy, katan na Hyala mbë jipë ghwëy» kë ghëshi dzaa ni.

Njasa tëbë na, lë kwal tsa nzë, dë na mbëzli Hyalaa mëni kwëma mbë jakëva tsa shi

²⁶ A kwëma ka ghwëy mëni dzëe ni ngëñwëy kia ngwarmëhira? Mba'a pë ghwëy basëñwëyëy, a tsahwëti ndë mbë ghwëy dzaa

mbay ha cəm, tsahwətiy, *ka bənipə kwəma Hyala, tsahwəti ɸa na, ka gəzəpə kwəmaa səəkə va Hyala, ma tsahwəti dɸa na, ka gəzəpə kwəma lə nahwəti ghani favə ma məndi, tsahwəti dɸa ki na, ka zhinipə kwəma gəzəkə tsahwəti ndə va. Ya nimaba shi məni ghwəyəy, ta kəəti mbəzli Hyala nza ghəshi mətsehə kəli mbə kwəma Hyala pə ghwəy mənishi.

²⁷ Mba'a kə mbəzliy gəzə kwəma lə nahwəti ghani mbə ghwəyəy, mbəzli bakəshi, ya mahkan, kə dzaa gəzəhwə gwa'a tsəgha. Kəramti na ci tsava, kəramti na ci tsava, kə ghəshi dzaa gəzə. Sa ka ghəshi gəzamtıy, nza tsahwəti ndə zhananavə kwəma gəzəkə ghəshi va kaa mbəzli.

²⁸ Kala ntsaa mbata zhini nzə tibay, wəzəɸa dza ntsaa gəzə kwəma va vaa zlata gəzə nzə zlanzlan mbə mbəzliy nəw Yesəw na. Kaa ghən tsa ci lə kaa Hyala kə dzaa gəzə sa ci mbə nəfə tsa ci.

²⁹ Ya ə nza mbəzliy gəzəpə kwəmaa səəkə va Hyala tɸa dɸay, mbəzli bakə, ya mahkan kə dzaa gəzəpə kwəma gwa'a tsəgha dɸa. Ma nihwəti na, ka fa, ka nighə kwəma gəzə ghəshi va, ta sənay nda kwəmaa səəkə va Hyala na katan katan.

³⁰ Mba'a kə tsahwəti ndə mbə gəzəpə kwəmaa səəkə va Hyala, dzəghwa mba'a Hyala gəzanci nahwəti kwəma tɸa kaa tsahwəti ntsa mənəy ta gəzəpə ghəciy, ə kə tsa mbə gəzə kwəma va ndə garəti na ci va kwəma, mba'a ɸanavə kwal kaa tsaa dɸi gəzəpə nahwəti kwəma va.

³¹ A kwal va ghwøy ta gëzëhwë kwëma gëzanwøy Hyala ghwøy gwananwøy. Nanzë kiy, kwëtiŋ kwëtiŋ ði na ghwøy gëzë. Ta mbë ghwøy gwananwøy ðëniwë shiy, lë ta mbë ghwøy mëtsahanavë bërci kaa ghën tsa ghwøy kwa jipë ghwøy.

³² Mba'a kë Hyala ðanavë bërciy gëzë kwëma nzë kaa ndøy, ta mbë dza ntsa va kësëti ghën tsa ci ta gëzë kwëma ðanavë Hyala va ge'i lë wëghwë tsaa tëðanci.

³³ Sa nzanay, na Hyala na, ka ði sawa kwëma naw, zërkë na sa ði na ghwëmmëë kwëmavë kwa jipë ghwëmmë.

Njasa ka mbëzli Hyala vaa mëni mbë ðasëva tsa shi gwa'a gwa'ay, war tsëgha pë ghwøy taa mëni kwa jipë ghwøy kwërakwë.

³⁴ Èntaa mi'i dzaa gëzë kwëma mbë mbëzli ghala pëtsa ka ghwøy ðasënwøy ma. Kwal wë shi ta gëzë kwëmaw. Va zhër kë ghëshi dzaa fa kwëma. Njasa gëzëkë Hyala va mbë *kwëma pëhëti na.

³⁵ Ka tëbë na maliy gëzë kwëma mbë ðasëvaw, mba'a kë nahwëti kwëma gëzëta kala favë ghënzë, ka ði ðëw kwëma ghënzëë dzëkënëy, këghi kë dzaa ðëw va zata.

³⁶ Kwëma Hyala nata ghwøy nay, va ghwøy 'wawa naw. Kwataka ghwøy na shiy favë dibaw.

³⁷ Mba'a kë ndë ni mbë ghwøy: A bërci Safë tsa Hyala wëya, kë. Ya ma yënëy: Ndë gëzë kwëmaa sëäkë va Hyala nzee, në nay, sënay

të ghëci: Ma kwëma tsaslinwëy ya nay, kwëma gëzëkë Ndë slëkëmmë Yesëw na, kë.

³⁸ Kala dza këë zläbä kwëma tsaslitee nay, ka dza Hyalaa sëny kwërakwëw.

³⁹ Ma kiy ngwarmëhiray, lä nëfë tsa ghwëy gwanay pë ghwëy maw kwëmavë bërciy gëzë kwëmaa sëkë va Hyala kaa mbëzli, nanzë kiy, ëntaa ghwëy makë mbëzli va gëzë kwëma lä nahwëti ghani favë ma mëndi ma.

⁴⁰ Ya nimabä shi mëni ghwëyëy, njasa tëbë shiy, lä kwal tsa shi pë ghwëy mënishì, kala sawa ma kwëma.

15

*Kwëma zhakati tsa *Këristëw mbë mëti*

¹ A ngwarmëhira, nana kiy, ë dî zhiniy zavënjwëy kwëma wëzë na va niy gëzanwëy ya. Sa zläbavë ghwëy va, mba'a ghwëy kësëvë mbë nefer ghwëy wëzë wëzë.

² Ghënzë na kwëma dza Hyalaa mbëlinwëy li, ghwëy kë dzaa kësëvë lä nëfë kwëtiñ, war njasa gëzanwëyëe va. Kala dza pë ghwëy kësëvë tsëghay, gëm zläbavë ghwëy.

³ Yën kiy, kwatänata banavënjwëyëe kwëmaa gwëramti shëndëkë, njasa niy favëe va Yesëw Këristëw dë'wë ghën tsee. Ma pën niy niy: A Këristëw mëtiy ta kwëma ghwëmmë jikir na, njasa gëzëkë mëndi mbë Zliya Hyala.

⁴ Dzëghwa mba'a mëndi lamti, bakë vici ci kwa kwëli, ma të kwa mahkana vici na, mba'a zhëkëmëy kwa kwëli, nja kwëmaa niy tsasliti mëndiy dzëkën mbë Zliya Hyala.

⁵ Ma sa sëmëy na kwa kwëliy, dza na mba'a cinti ghën tsa ci kaa Piyer, lëy hwëm na mba'a cinti ghën tsa ci kaa nihwëti mbëzli ta sëfa ci va mëñ lë bakë ni.

⁶ Zhëghwa mba'a zhiniy cinti ghën tsa ci kaa nihwëti ngwarmëhimmë nëw të nahwëti vici. Mbëzli gar tanjëti diwëy diwëy cifë. Nihwëti mbëzli mbë shi sanay, a ghëshi bëkwëshi. Ma ðañ tsa shi na, mba'a shi të ghwëmëshi.

⁷ Dzëghwa mba'a zhiniy cinti ghën tsa ci diba kaa Zhakë, lëy hwëm diba na, kaa nihwëti ka kwal ci gwanashi.

⁸ Dzëghwa na, të kwa kërni kwërakwë ki, lëy hwëm niva mbëzli gwa'a na, mba'a citëra ghën tsa ci. Ma yën fëcava ki na, mba'ëe mëndë mbë shi nja zëghwë yakë mëndi tir tsa ci ghwëla ta mëni.

⁹ Yën kiy ntsaa gwëramti cëlikwë nzee mbë *ka kwal Yesëw. Mëndëe gar nzaa ndë kwal tsa Yesëwëw. Sa nzanay, tërëñw sëëkee mbë sanshi ngëra'wë kaa mbëzli Hyala va nëw Yesëw Këristëw.

¹⁰ Ya tsëgha kiy, dzëghwa Hyala mba'a mënti zhëhwër të ya, va tsëgha nara ghwëy njasa nzee

15:4 15:4 Zhëwnasë 1:17; Mt 12:40; Zhñ 20:9; SlëniKY 2:24-31
15:5 15:5 Mt 28:16-17; Lk 24:34, 36; Zhñ 20:19 **15:7 15:7** Lk 24:50
15:8 15:8 9:1; Gal 1:15-16; SlëniKY 9:3-6 **15:9 15:9-10** 1Tim 1:12-16
15:9 15:9 Ef 3:8; Gal 1:13-14 **15:10 15:10** 2Kwër 11:23

tsa sènzənva. Ma zhəhwər tsa mənti Hyala va tə ya tsəgha kwərakwə kiy, dzəmbə safə naw. Dalala məntee sləni ka tanamti nihwəti ka kwal Yesəw. Nanzə kiy, lə bərcee ghəratee sləni vaw, ghənzə ndara na bərçi lə zhəhwər tsa nzə va, ta ghəra nzə.

¹¹ Ghənzə tsəgha kiy, ya yən, ya nihwəti ka kwal Yesəw, gəzə na Yəwən kwəma wəzə na kaa mbəzliy, ghala mbəw, kwəma kwətiŋ naa sa gəzanshi ghəy kaa mbəzli. Sa favə ghwəy va, mba'a ghwəy banavə nefer ghwəy.

Ta zhakati dza mbəzliy bəkwəshi mbə məti

¹² A Hyala zhanakati Yesəw *Kəristəw mbə məti, pə ghəy kaa kwəma gəzə ghəy kaa mbəzli. Ya sa nzana tsəgha ghənzə kiy, njaa njaa zhəkə na, zhini nihwəti mbəzliy gəzə mbə ghwəy na: Zhakati tsa mbəzliy bəkwəshi tifa mbə mətiw, kə ghəshia?

¹³ Ndata kala zhakati tsa mbəzliy bəkwəshi tifa mbə məti njasa gəzə nihwəti mbəzli va mbə ghwəyəy, ghənzə tsəgha na, zhakatiy Yesəw *Kəristəw mbə məti kwərakwə kiw, dī naa gəzə.

¹⁴ Kala zhakatiy kə Yesəw mbə məti katanj kiy, ghənzə tsəgha na, kwəma gəmta naa kwəma Hyala gəzə ghəy va kaa mbəzli. Ghwəy kwərakwə kiy, gəm banavə ghwəy nefer ghwəy kaa kwəma va.

¹⁵ Tsəgha kə dibay, dzərvəwə təbakən ghəy kən Hyala dī naa gəzə. Sa nə ghəy va kaa mbəzli: A Hyala zhanakati Yesəw Kəristəw mbə məti, pə

ghøy. Njana kama zhakati tsa mbëzliy bëkwëshi tifa mbë mëtiy, kwëma ka Hyala zhanakati Yesëw mbë mëti naci ghënzë tsëgha bay.

¹⁶ Ndata kala zhakati tsa mbëzliy tifa mbë mëtiy, zhanakati Yesëw Këristëw Hyala mbë mëti kwërakwë kiw.

¹⁷ Mba'a kë Yesëw Këristëw kala zhakatiy mbë mëti kiw, tëgëm banavë ghwëy nefer ghwëy ngëci. Ghwëlata na kwëma ghwëy jikir na kë ghën tsa ghwëy.

¹⁸ Ma mbëzliy nëw Yesëw bëkwëshi kwërakwë ba na, kwa bëtë niva mbëzliy zashi dï naa gëzë.

¹⁹ War mba'a kë na ghwëmmë na kwëma fëy ghwëmmë ghën tsa ghwëmmë ti mbë nëw Yesëw dzaa nza, war ta kwëmavë zërkë mbë nzëy tsa ghwëmmë tikë të hidfi gwa'a tsëgha, kala nahwëti kwëma tifa kwa kwëmay, kay ghwëmmë dza mëndiy gwëraa wahë mbë mbëzliy gwa'a gwa'a.

²⁰ Tsëgha na kiw, ta na navay, a Këristëw zhakatiy mbë mëti. Ghëci gha Hyalaa zhanakati mbë mëti. Ti sënay mëndi, ta zhakati dza nihwëti mbëzliy bëkwëshi mbë mëti kwërakwë, kë mëndi.

²¹ Njasa nzana va, të ndë kwëtij mëti ghavaa dzëti hidfiy, tsëgha ghatëvay zhakati tsa mbëzliy mbë mëti, të ndë kwëtij kwërakwë.

²² Njasa kwëmavë ndë va mëti, ya tsamafa ci të mbërkë kwëma Adamëy, tsëgha dza mbëzliy

kwëmavë zhakatishi mbë mëti të mbërkë kwëma Yesëw kwërakwë.

²³ Ə na na nzana kiy, ya wa ndë na, lë tsa ci vëghwë zhakati tsa ci mbë mëti na tifa. A Yesëw Këristëw zhakatiy, ghëci ndë 'wa kwëma. Ma fëca vici dza naa zhiniy zhëkë kiy, nza ni ci mbëzli zhakati gwanashi.

²⁴ Ma lëy hwëm ki na, nza Yesëw Këristëw zamti hyeler lë mezhizhë shi gwanashi, mba'a ka bërciy zhini ghën tikë të hidfi. Ghalaba kiy, nza hidfi madfi ta këdfi. Ka na dza na, hëj bëvë gëzli mazë, mba'a banavë kaa Hyala, Dëy ki. Nza ghënzë nzëy kwa ta mëni mazë kwëtita.

²⁵ Sënzënvay, war ta mëni mazë dza Yesëw Këristëw, pa' të vici dza Hyalaa fati ka jaka ci gwanashi të dëvë ci.

²⁶ Kwa kërni ndë jaka tsa dza Hyala ta zamtiy, ghënzë na mëtiy bë mbëzli.

²⁷ A mëndi tsasliti mbë Zliya, ma kë mëndiy: Shiy gwanashiy fanambë Hyala kaa Zëghwë nzë mbë dëvë ci, kë mëndi. Sa gëzëkë mëndi va tsëghay, aa sëvërita wëzë, lë Hyalata na mbë dëvë zëghwë nzëw. Sa nzanay, ghënzë fë na shi vaa dzëmbë dëvë ci.

²⁸ Sa ka Hyala fanambë shiy gwanashi mbë dëvë Zëghwë nzë kiy, ka zëghwë nzë va dza na, mba'a fambë ghën tsa ci mbë dëvë Hyala ghënzë Dëy, ghënzë saa fanambë shiy va gwanashi mbë dëvë ci. Nza Hyala mëni mazë dzëkën shiy gwanashi ya dza lë namafa bëla gwa'a ki.

²⁹ Tëkëtim kwëma, ya të kwëma mbëzliy zläba va mëndiy mananshi *batem, kwa pëtsa mbëzliy bëkwëshi. Tawa zläba ghëshi mbëzliy mananshi batem, ndata kala zhakati tsa mbëzli mbë mëti tifa kiy, tawa zläba ghëshi mëndiy mananshi batem ta mbëzliy bëkwëshia?

³⁰ Ya ghëy kiy, ndata kala dza mbëzliy zhakati mbë mëti na, tawa zläba ghëy mëndiy sasanëy ngëra'wë ya hwëmba nzë gar bëkwënyëya?

³¹ Nay ghwëy naa ngwarmëhira, njasa sëëmë viciy, war mbë miy mëti nza ghëy. Ə gëzanwëy ya, sa nzana mbë vëshee të ghwëy sa jakëmmë ghwëmmë lë Ndë slëkëmmë Yesëw Këristëw.

³² Yën sanay, tërënw sëëkee mbë sa ngëra'wë va mbëzli tikë mbë mëlmë Efesë, njasa mbëz ghëy lë shëkwadëshi. War ta shi tikë të hidfi pën niy sa gëla ngëra'wë tsa vay, a shi dzee 'wëra ti mbë ghwëy nighëa? Ndata kala zhakati tsa mbëzli mbë mëti tifa, tawa ghwëmmë ni difa kia? Ghënzë tsëgha na, wëzëba dza ghwëmmë mëni njasa gëzë nihwëti mbëzli va, sa në ghëshi va: «Zëmë pë ghwëmmë zëmë shiy bëhë bëhë ghwëmmë, ka sa shi sa, sa nzanay, ta bëkwëmmë dza ghwëmmë hëzlimë» kë ghëshi.

³³ Ka ngëdijwëy kwëma ma. Sënay të ghwëy: Mba'a kë ndëë dza kwa zëërë lë mbëzliy mëmëni *kwëma jikir nay, ta mëy dza na mbë mëni jikir nja ghëshi kwërakwë.

³⁴ Mëniwëyëm ka mbëzli ka mëhërlë, ka mëni kwëma jikir na ghwëy ma. Yën nighëy,

ghwêlashi na nihwëti mbëzli mbë ghwëy kala sënata Hyala ghëshi pa' sana. Va tsëgha gëzanwëy ya kwëma va, nza ha'wë mbëë ghëranwëy.

Njasa dza vëgha mbëzliy dzaa zhakatishi mbë mëtiy nza

³⁵ Nda nza tsahwëti ndë ni: Njaa njaa dza ndëë zhakatiy mbë mëti kia? Sa ka na zhakatiy kiy, nja wa dza vëgha ciy nzaa? këy.

³⁶ Ntsaa dëw gëla kwëma tsëgha na vay, hil na. Mba'a pë gha tsanwambë hwëlfë mbë hidiy, pësëta ma na na, kar na tsanwambë gha va mbë hidiy ghwabëta.

³⁷ Ghala pëtsa ka gha vaa tsënwë shiy dzëmbë hidiy, dënw tsa shi va ka ghaa ngwëbëtiw. Hwëlfë na sa ka ghaa tsanwambë mbë hidiy, ya hwëlfë ha na, ya hwëlfë nihwëti shiy ghëshi.

³⁸ Sa ka ghaa tsënwëti kiy, ka na dza mba'a pësëta, sa ka Hyala dza ki na mba'a banavë dënw njasa dë na. Ya namaba hwëlfë shi za mëndi gwa'ay, ghënghën ghënghën na takë dënw tsa shiy gwanashi.

³⁹ Ava tsëgha na vëgha saa piy të ghwëmë sana ghënghën tsa nzë kwërakwë ki. Kwëtita vëgha ndë ngëri, kwëtita vëgha saa dza sëda, kwëtita na igwë tsa të ghwëmë, zhini kwëtita na këlipë mbë yam kwërakwë ba. Tsëgha na.

⁴⁰ Ni më ghwëmmë shiy dibay, a ghëshi tifa kwëtishi, kwëtishi ni tikë të hidiy diba. Kwëtiy

mëgëla tsa vëgha shi të hidfi, kwëtiy tsa të ni më ghwëmë.

⁴¹ Kwëtiy na mëgëla tsa mbërë tsa vici, kwëtiy tsa tir, zhini kwëtiy tsa sasërkwëhi ßa. Ya kwa jipë shiy, ghëngghën ghëngghën na mëgëla tsa të mbërë sasërkwëhi.

⁴² Ava tsëgha dza naa nza lë mbëzliy dzaa zhakati mbë mëti kwërakwë ki. Na vëgha dza mëndi vaa laghwa ndë kwa kwëli liy, ta ghwabëta dza nava nja hwëlfë ha. Na dza ndë vaa zhakati mbë mëti li vëgha kiy, ka dza navaa ghwabëw.

⁴³ Vëghaa niy laghwa mëndi va ndë li kwa kwëli gëmgëm na, kala bërci mbëy, sa ka na zhakati mbë mëti na, vëgha ka tëbë lë bërci mbë dza naa nza.

⁴⁴ Ghala pëtsa ka mëndiy la ndëy, sliw vëgha tsa ndë na sa ka mëndiy lamti. Ma sa ka ndë zhakati mbë mëti kiy, lë nahwëti vëgha dza Safë tsa Hyalaa ßanavë dza naa nza. Njasa nay ghwëmmë va lë vëgha nza sliw ti ghwëmmë tikëy. A na ci vëgha dza *Safë tsa Hyalaa ßëpë tifa kwërakwë ki.

⁴⁵ Ava tsëgha tsasliti mëndi mbë Zliya Hyala. Ma kë mëndiy: Ma kwa tanja ntsa gha Hyala ngati, Adamëy, mba'a viyanambë Safë piy ngëci, ta nza ghëci të ghwëmë. Ma na Yesëw *Këristëw tsa në mëndi tsa, *Adam tsaa këray, kë mëndiy, ghëci na Safë tsaa ßanshi yëwën piy kaa mbëzli dë'wë ghën tsa ci.

⁴⁶ Kwa taŋa vëghaa nza tē ndøy, vëgha ßanavë Safë tsa Hyala ka naa nzaw. Vëgha nza sliw ti ka naa nza. Ma løy hwëm kiy, nza na ßanavë Safë tsa Hyala vëgha tsahwë.

⁴⁷ Ma kwa taŋa Adam tsa vay, ntsa tikë tē hidï na. Lë hidï ngati Hyala. Ma na Yesëw tsa në mëndi va kwa baka Adam, kë mëndi naci kiy, më ghwëmë sëakë na.

⁴⁸ Njasa nza tsa tikë tē hidï va ndøy, tsëgha dza mbëzli tē hidïy nza kwërakwë. Njasa nza tsaa sëakë va më ghwëmë ndøy, tsëgha dza ni më ghwëmë mbëzliy nza kwërakwë.

⁴⁹ Nana diy, war we' tsa ngati Hyala va Adam lë hidï na pa ghwëmmë. Të nahwëti vici taa nzay, we' tsaa sëakëy va Adam më ghwëmë dza ghwëmmë nza kwërakwë ki.

⁵⁰ A ngwarmëhira, avanta kwëma dëe gëzanwëy: Ka tsëhëy ndë tē pëtsa slëkë Hyala lë vëgha ci tikë tē hidïw. Ka dza shiy mëti, ka ghwabëë jakëshi lë shiy ghwabë ma ya pa' hwëmbaw.

⁵¹ Aveë dzaa gëzanwëy kwëma mbëmbë na: Ghwëmmë gwanammëy, ka dza ghwëmmëë bëkwëmmëw. Æ na dza naa nzay, ta zhëghëta dza vëgha ghwëmmëë dza gwanammë.

⁵² Sa ka mëndi viyata tëlímë kwa kërni vëghwëy, war zëkwë jëw, dza kwëma vaa mëniva, nja mëla'wë ka ndë vaa mëla'wëti lë mëtsë ci. War gakata ma tëlímë vay, ta zhakatishi dza mbëzliy bëkwëshi mbë mëti, lë nahwëti vëghaa dzaa mëti ma. Ma

ghwëmmë, ghwëmmë niy dzaa tërmbë mbëzli të ghwëmëshi ni na, mba'a vëgha ghwëmmë mbëërëta kwërakwë ki.

⁵³ Tsëgha dza naa nza, vëgha ghwëmmë na nza ghwëmmë li dzaa mëti, ka ghwabëtay, ta zhëghëti dza Hyala ka vëghaa mëti ma, kala ghwabë ma ghwëla.

⁵⁴ Ma sa ka vëgha ghwëmmë na mëti ka ghwabë zhëghëta ka vëghaa mëti ma, kala ghwabë ma kiy, ma nza kwëmaa niy gëzëkë mëndi va mbë Zliya Hyala mëniva ki. Ma kë mëndi niy niy:

Mëti tifa ghwëlaw, dëkëdëkë zamti Hyala.

⁵⁵ A mëti,

kwëma kërày tsa gha tsa miydala tsaa niy mëni gha kia?

Kwëmaa darë gha va niy bëkwë gha mbëzli li kia?

kë mëndi niy ni.

⁵⁶ Nanzë va darë niy kwëmavë mëti va ta bëkwë mbëzli liy, *kwëma jikir na va niy mëni mbëzli na. Dzëghwa jikir kwërakwë ki na, mba'a kwëmavë ni ci bërci ghëra na slëni li shi sëakë të *kwëma pëhëti Hyala.

⁵⁷ Ghënzë tsëgha kiy, 'wësa pë ghwëmmë mananta kaa Hyala ghënzë saa mëntëmmë ka miydalehi, të mbërkë slëni mënti Ndë slëkëmmë Yesëw Këristëw të ghwëmmë.

⁵⁸ Ava va tsëgha kiy ngwarmëhira mbë nëw Yesëw Këristëw ni dë yay, garëjwëyëm wëzë

wəzə kwa kwal Hyala, kala gar kwəfəghə ma, kwa kwəma kwa kwəma pə ghwəy dza lə sləni Ndə sləkəmmə Yesəw Kəristəw ya hwəmba. A ghwəy sənay sləni tsəva ghwəy va mbə ghəra nzə kaa ngəciy, ka dza naa nza gəmtaw.

16

Tsəhə shiy ta kəəti nihwəti mbəzliy nəw Yesəw mbə məlmə Zherəwzalem

¹ Nana kiy, e dī gəzanwəy kwəmaa dzəkən shi dza ghwəy va ta tsəhə ta kəəti mbəzli Hyala mbə məlmə Zherəwzalem. Njasa niy gəzanshee va mənī kaa nihwəti mbəzliy nəw Yesəw tə hidī ka Galatəy, tsəgha pə ghwəy taa mənī kwərakwə.

² Ma ka ghwəy mənīy, njasa səkə vici dəmasə vay, ya wa ndə mbə ghwəy na, mba'a bəvə gəna njasa kəray ni ci bərēci, nza fəy kwətita. Ghalaba kiy, fəca kee tsəhəra na, war ka basə məndi dzaa nza gwa'a tsəgha, kala nza ghwəy zhiniy kəslimbə ghən mbə tsəhə gəna dība.

³ Sa kee tsəhəra mbə ghwəy taa nzay, nza ghwəy gəzara mbəzli təravə ghwəy ta vəlī gəna dza ghwəy vaa basəti ta dzəmbə məlmə Zherəwzalem. Ma ka nzee tsaslanavəshi zliya ta dəvə shi ghəshiy madi.

⁴ Mba'a kə dzaa nza gar dzee lə yəndəy kwasəbəshi na, nza ghəy dzanəy li shi.

Kwəma dī Pəl dza ta mənī nzə

⁵ Ta dzëti hidfi ka Masedøwan dzee. Ma sa kee kërramti dzee të hidfi va kiy, ma nzee tsəhə mbə ghwəy, ta nighəŋwəy.

⁶⁻⁷ Mbə nana bəshiy, mba'a kə Ndə sləkəpə zləbati na. E dī yən hyayvara mbə ghwəy. Ka dēe yən zhiniy tsəhə mbə ghwəy ta kədiy sədēe gwa'a tsəghaw. E dzaa hyayvara mbə ghwəy bərkee. Mənmən na mba'ee waramti ya ghəli mbə ghwəy. Ma sa kee madfi ta dzara, ya kwamaba dzee dza ki na, nza ghwəy kəətira.

⁸ Nana diy, ta nzata nza dzee tikə mbə məlmə ka Efesə pa' të tir makwaghwa Pan̄tekwətə.

⁹ Sa nzanay, a Hyala ghwənamtəra kwal ta ghəra sləni tərəŋw na tikə mbə məlmə na. Ya war tsəgha na ka mbəz lə ya d̄an̄shi diba.

¹⁰ Mba'a kə Timəte tsəhəy mbə ghwəyəy, ka'wəti të ghwəy, wəzə. Mba'a ghəci nzəyəy kwa jipə ghwəy, kala hazləni tifa. Sa nzanay, ghəci kwərakwə na, ndə ghəra sləni tsa Ndə sləkəmmə na njasa nzee va.

¹¹ Əntaa ndə mbə ghwəy fə ndərəə dzəti ma. Sa ka na madfi ta dzay mbə ghwəyəy, kəətiti të ghwəy nza ghəci mbəə zhikəy zhəvəghee lə zərkə. Sa nzanay, mbə ndəghə zhəkə tsa ci nza ghəy tikə, lə nihwəti ngwarməhimmə.

¹² Ma na ndə nja tsahwəti zəməmmə Apələsə nacy, d̄an̄ na sədēe mbə b̄anci b̄ər̄ci, ta dza ghəciy dzəmbə ghwəy kwasəbə nihwəti ngwarməhimmə. Ka tsəhəree nana diw, kə. Sa ka na kwəməvə kwaləy, ta tsəhə dza naa dza.

16:5 16:5 SləniKY 15:21; 2Kwər 1:15-16 **16:6-7 16:6** Rm 15:24
16:6-7 16:7 4:19 **16:8 16:8-9** SləniKY 19:8-10 **16:10 16:10**
Timəte: 4:17 **16:12 16:12** Apələsə: 1:12

Kwa kærni ci kwëma Pël, læ sækwëpë tsa ci

¹³ Ma kiy, mæni tæ ghwëy mæhærlï, mba'a ghwëy garënwëy læ bærci tæ kwëma Hyala yivë ghwëy va mbæ nefer ghwëy. Garënwëyæm zhër zhër kwa kwal Hyala, mba'a ghwëy mænïnwëy ka mbëzli nza bærci vë shi.

¹⁴ Ya nimaba shiy mæni ghwëyëy, læ dï pë ghwëy mænishi.

¹⁵ Zhini diba kiy ngwarmëhiray, a ghwëy sënay, kar Sëtefanësë ghëshi læ mbëzli këghi tsa ci na kwa taña mbëzliy ghaa ßanavë nefer shi kaa Yesëw mbæ mbëzli tæ hidï ka Akay gwa'a gwa'a. Dzëghwa tërënw ghëshi jihëhwëvashi ta këti mbëzli.

¹⁶ Gëla mbëzli tsëgha ni vay, ë pë ghwëy dï fëti vë shi, ka dï fëti va nihwëti mbëzliy jihëva, mbæ ghëra slëni kwa zëerë kwëtiñ na li shi.

¹⁷ Tërënw vëshiree ta sækë tsa kar Sëtefanësë tsa, læ Fërtëwnatësë, mba'a Akayëkwësë. Njasa nza ghwëy tikë favee vëghee.

¹⁸ A ghëshi dëpëtëra nëfë tsee, njasa niy dëpëtënwëy ghëshi va tsa ghwëy nëfë kwërakwë ghala pëtsaa niy nza ghëshi va mbæ ghwëy. Gëla mbëzli tsëgha ni va kiy, sënay tæ ghwëy fë bamaa dzëti shi.

¹⁹ Mbæ sækwënwëy na jakëvahi mbëzliy nëw Yesëw tikë tæ hidï ka Azëy. Mbæ sækwënwëy na kar Akilasë ghëshi læ Përishil læ slën tsa Ndë

16:13 16:13 15:38; Cem 31:25; Ef 6:10 **16:14 16:14** 8:1; Zhñ 13:34; Rm 13:8-10; 2Kwër 6:6; Gal 6:10; Ef 5:2 **16:15 16:15** Rm 16:5; Stefanësë: 1:16 **16:18 16:18** Flp 2:29; 1Tes 5:12 **16:19 16:19** Rm 16:5; Azëy: ShiZhñ 1:4, 11; Akilasë ghëshi læ Përishil: SlëniKY 18:2

släkëmmë Yesëw *Këristëw, tsëgha mbëzliy nëw Yesëw basëva ta cë'wë këghi tsa shi sëkwënjwëy dïba.

²⁰ Zhini mbë sëkwënjwëy nihwëti ngwärmëhimmë mbë nëw Yesëw tikë gwanashi dïba. Sëkwëti të ghwëy ghën tsa ghwëy kwa jipë ghwëy njasa këray sëkwëva tsa mbëzli Hyala.

²¹ Aveë sëkwënjwëy, yën Pël dë'wë ghën tsee kwërakwë ki. Yën tsasliñwëy na sëkwëpë tsa sana lë dëveë.

²² Kala dï kwëma Ndë släkëmmë Yesëw kë ndëy, mba'a Hyala bazlamti tsava ndë «*Maranatha*», ë pë ghaa sëekë Ndë släkënjëy.

²³ Mëntënjwëy wëzë hwër tsa ci Ndë släkëmmë Yesëw Këristëw gwanënjwëy.

²⁴ Mbë dïñwëy nzee, të mbërkë jakëva tsa ghwëmmë lë Yesëw Këristëw. Ava tïba kërayëë, nza ghwëy nza ki.

16:20 16:20 Rm 16:16 **16:21 16:21** Gal 6:11; Kwël 4:18; 2Tes 3:17; Flm 19 **16:22 16:22** Gal 1:8-9; ShiZhj 22:20 **16:24 16:24** 4:21; 2Kwër 2:4; 11:11; 12:15; Flp 1:8; 2:17; 1Tes 2:8; 3:12; 2Tim 3:10; Flm 9

**Zliya Yəwən kwəma wəzə naa dzəkən
Yesəw Kəristəw**

**Bana: Zliya Yəwən kwəma wəzə naa dzəkən Yesəw
Kəristəw New Testament**

Le Nouveau Testament en langue Bana du Cameroun

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bana

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

ae014872-94cd-54bc-869e-601bde2245b3